

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarnjevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava, Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Aktualna gospodarska vprašanja

Svetovna gospodarska kriza je povzročila, da so se dotedanja sredstva, ki so bila potrebna za omiljenje krize, izkazala za nezadostna. Kriza je zajela industrijo in kmetijstvo ter ji ni moglo videti konca. Zadnja leta so nam pokazala, da je treba veliko večjega poseganja v gospodarstvo, kot je bilo doslej, ko so mislili, da bo običajni mehanizem kapitalističnega gospodarstva prinesel izravnavo.

Tudi naša gospodarska politika je morala vpoštevati to dejstvo in doživeti smo celo vrsto ukrepov, ki so globoko posegali v gospodarsko življenje. Mislimo tu pred vsem na naš žitni režim, ki bo po novem zakonu dal svobodo notranji žitni trgovini, ker se je izkazalo, da ta valorizacijski poskus ni uspel, čeprav smo za to žrtvovali znatne vsote, katerih pa v sedanji krizi gospodarstvo ne more več prenašati.

Med najnovejšimi zakonskimi predlogi, ki so bili pretekli teden predloženi skupščini v Belgradu, je predlog zakona o zaščiti kmeta. Ta zaščita se na eni strani nanaša na slučaj izvršbe, na drugi strani pa daje možnost konvertiranja kmetijskih dolgov. Konvertiranje pa se more dovoliti samo tedaj, če se dolžnik obveže, da bo svoje dolgove, če ne znašajo več kot 15.000 Din, poravnal v treh letih, odnosno 15.000 do 30.000 Din v petih letih, 30.000 do 60.000 Din v osmih letih in nad 60.000 Din v desetih letih. To pomeni, da bo ugodnost znižanja obrestne mere vezana na dejstvo, da se dolgoročni dolgovi spremene v kratkoročne, kar pa je že deloma izvedeno v praksi.

Drugi predlog, ki ravno tako globoko posega v vse gospodarsko življenje, je zakonski predlog o obrestni višini. V glavnem določa da zakon, da obrestna mera za kredite ne sme znašati več kot dvakratno višino obrestne mere za vloge. Važna je tudi določba, da druge osebe (razen kreditnih ustanov) smejo računati največ 2% izpod najmanjše mere denarnih zavodov v njih mestu. Obresti se ne smejo jemati vnaprej.

Razumemo tendenco tega zakonskega osnutka, ki ima namen, olajšati bremena dolžnikom, vendar smo mnenja, da je preveč širok in presplošen in da ne bo zajel vprašanja tako, kot je potrebno. Kako bi bilo to v naših razmerah, je vsakemu poznavalcu jasno. Obrestna mera pri denarnih zavodih dravske banovine znaša povprečno 5% do 6%, deloma gre tudi višje, vendar velja to le za one dele Slovenije, kjer kredit še ni normalno organiziran. Ako se torej nameravani zakonski načrt izvede, bi to za naše slovenske razmere pomenilo, da bo znašala maksimalna obrestna mera za dolžnike najmanj 10% do 12%. Pri nas pa je, kakor znano, obrestna mera za kredite, posebno hipotekarne, znatno nižja. Pri slovenskih razmerah torej zakon ne bi prinesel zboljšanja, pač pa tendenco k povišanju obrestne mere. Sploh je vprašanje maksimiranja obrestne mere tako zapleteno, da je nemogoče to vprašanje urediti s tako sumarnimi zakonskimi predpisi.

Drugo dejstvo, ki ga ne bi smeli prezreti pri presojanju umestnosti višine obrestne mere, pa je to, da bodo imeli denarni zavodi posej interes na povečanju obrestne mere tudi za vloge. Kajti pri obrestni meri 5% za vloge bi mogle po novem zakonu maksimalno znašati obresti za kredite 10%, ali razlika bi bila 5%. Pri obrestni meri za vloge pri višini 10% bi znašala razlika tudi 10% in torej denarni zavodi zaslužili še enkrat več kot pri obrestni meri za 5%. Priznavamo sicer, da imajo vlagatelji denarnih zavodov interes, doseči za svoje vloge čim višje obresti, toda na drugi strani ne moremo pripustiti, da bi interesi vlagateljev in denarnih zavodov samih povzročili obrestno mero za kredite. Socialno pa je, da bremena dolžnikov niso prevelika, kar je pa pri visoki obrestni meri za vloge slučaj. Zato se bojimo, da ne bi nastopilo poslabšanje razmer, ker bo šla sedaj skupna tendenca vlagateljev in denarnih zavodov k zvišanju obrestne mere za vloge, kar bo povzročilo še večja bremena dolžnikov, kot so sedaj. Pri sedanjih razmerah na denarnem trgu bi bilo potrebno izvesti tako organizacijo kredita, kakor jo imamo pri nas v Sloveniji, tudi v drugih krajih države. To bi organizirano povzročilo pocenitev kreditov in arbižanjskih krajev. To je mnenje, ki ga poudarjamo že od leta 1924 dalje, ko je bil pod državno egido organiziran kmetijski kredit v naši državi. Tudi privilegirana agrarna banka, ki je nastopila s tako velikimi sredstvi, je danes v lastnim kapitalom pri kraju in mora iskati novih sredstev za kmetijski kredit, ker tudi tako velika sredstva niso v stanju zadovoljiti velikega povpraševanja v vseh predelih države.

K boljši organizaciji kredita v naši državi bi bilo tudi potrebno, da Narodna banka v marsičem spremeni svojo kreditno politiko, ki je danes dana po valutarnih razmerah. Denarni zavodi morajo samostojno skrbeti za svojo likvidnost, kar povzroča višjo obrestno mero za kredite. Narodna banka, ki kreditira pretežno v Belgradu, ima dovolj prilike, da vpliva na tamkajšnje in provincialne denarne zavode v smislu znižanja obrestne mere.

Zelo aktualno je v naši državi devizno vprašanje. Že večkrat je bilo poudarjeno, in sicer popolnoma umestno, da bomo vzdržali sedanji zlati standard in da ne nameravamo slediti zgledu nekaterih drugih držav. Zato je potrebno, da čuvamo avojo zlati in devizni sklad, posebno ker vidimo, da naši izvozniki v celoti vrsti držav ne morejo vnovčiti svojih terjatev, ker ne dobe pri dotičnih emisijah bankah potrebnih deviz. Poleg tega je tudi jasno, da ne smemo pustiti prevelikega pritiska inozemskega blaga na naša tržišča, ker je nujna potreba, zmanjšati naš uvoz, da pridemo do

Najvažnejše vprašanje Evrope

Donavska konferenca v Inomostu

Dve različni tezi

Rim, 21. marca. Načrt donavske federacije je slejkoprej glavni predmet politične diskusije. Nemčija in Italija — tako pravijo — se strinjata glede neke točke, ki se nekoliko razlikuje od stališča francoske vlade. Ti dve velesili sta namreč mnenja, da načrt donavske federacije ne bo prišel praktičnih sadov, ako ne bo vključeval tudi velikih industrijskih držav, ki tvorijo naraven trg agrarnih produktov Podonavja.

Francoska vlada pa, kakor je znano, stoji na stališču, da zadostuje gospodarska unija med državami Podonavja na podlagi prednostnih carin in da bi imele velesile intervenirati samo v svrhu, da pospešujejo gospodarsko ozdravljenje teh držav.

Anglija za nujno kreditno pomoč

Kar se tiče angleške vlade, je sestavila spomenico o vprašanju podonavske unije, katere sicer še ni objavljena, o kateri pa je znano, da v principu odobrava francosko akcijo, ne da bi prikrivala velikih praktičnih težav, ki jih bo treba v svrhu uresničenja tega načrta še premagati. Tudi je angleška vlada mnenja, da Avstrija in Madžarska nikakor ne moreta čakati, preden se unija na podlagi prednostnih carin med podonavskimi državami sklene, ampak je treba tema dvema državamata takoj pomagati. Finančna pomoč velesil pa bi se imela razširiti tudi na ostale države Podonavja, tako glede kratkoročnih posojil kakor glede dolgoročnih kreditov, kar bi seveda predpostavljalo neke vrste finančne kontrole mednarodne bazelske banke nad gospodarstvom teh držav. Seveda je treba preje vedeti, kakšne potrebe in zahteve imajo te države.

V Parizu se smatra, da angleška spomenica pomeni v bistvu pristaneč na Tardieujev načrt, da si je pot do njegovega uresničenja še precej dolga.

Rim vedno proti Franciji

Nasprotno pa vlada nerazpoloženje napram Nemčiji, nekateri listi pa očitajo tudi Italiji, češ da zadržuje realizacijo francoske iniciative za gospodarsko sanacijo srednje Evrope. Tako n. pr. piše »Paris Midie«: »Podonavska unija je nujna. Če bi se glede tega Francija, Anglija, Nemčija in Italija ne sporazumele, bi bil ta načrt obojen na popoln flasko. Nihče si ne more niti predstavljati, kakšna katastrofa bi sledila takemu dejstvu. Ali sta Nemčija in Italija pripravljeni vzeti nase odgovornost za kaj takega?«

Na vprašanje francoskega lista odgovarjajo v Rimu, da bo »Paris Midie«, ki se baš v momentu, ko se začenjajo meritorični razgovori o podonavski uniji, poslužuje jako neoputnega tona, imel priliko, da svoje mnenje spremeni.

Češkoslovaška zamisel

Dunaj, 21. marca. tg. Dunajski list »Stunde«, ki ima zveze s češkoslovaško vlado, izjavlja v daljšem članku, da prihajajo po praškem mnenju za ustanovitev srednje Evrope v poštev samo tri žave male antante, pomnožene z Avstrijo in Madžarsko, torej brez sosednih velesil Nemčije in Italije, pa tudi brez Poljske in Bolgarske. V smislu sklepov zadnje konference male antante v Montreuxu se mora torej odklanjati mala srednja Evropa: Avstrija, Madžarska in Češkoslovaška, pa tudi carinska unija, ki jo je najprej zagovarjala Nemčija med Nemčijo, Avstrijo in Češkoslovaško, se v Pragi odklanja in tam na tako unijo ne verujejo. Srednje-evropske konference se tičejo samo dela zunanje trgovine. Pri preferenčnem sistemu srednje Evrope ne sme biti udeležena nobena velesila, ker bi bilo sicer ravnotežje malih držav moteno.

Velesile zasledujejo svoje cilje

Pariz, 21. marca. tg. Izven javnosti se pridno nadaljujejo posvetovanja vlad in diplomatska po-

gajanja z Anglijo o Tardieujevem donavskem načrtu. »Petit Parisien« poroča, da se ima nova nemško-romunska trgovinska pogodba, ki naj bi razbila Tardieujev načrt, uveljaviti začetkom meseca aprila z zasilno odredbo vlade. Nemčija bo tudi poskušala, skleniti z Jugoslavijo in Bolgarsko trgovinske pogodbe na podlagi prednostnih carin. Nemčija poskuša zadušiti eksport Češkoslovaške na Balkan in jo gospodarsko izolirati. Agence Radio objavlja intervju z romunskim trgovinskim ministrom, ki je sporočil, da bo 16. aprila v Innsbrucku konferenca trgovinskih zbornic donavskih držav ter Francije, Anglije in Italije, na kateri bodo govorili o Tardieujevem načrtu, Nemčija pa da je izključena, Tardieu sam pa da še sam ni na jasnem o podrobnostih svojega načrta.

Donavska konferenca v Inomostu

Pariz, 21. marca. tg. Finančni odbor Zveze narodov, ki zboraže že več tednov v Parizu, da prouči položaj donavskih in balkanskih držav, bo najbrž jutri končal svoje delo. Njegovo končno poročilo bo vsebovalo obširno poročanje o položaju Avstrije, Madžarske, Grčije in Bolgarije. Čuje se pa, da bo poročilo obenem vključeno poročalo tudi o položaju v srednji Evropi. Kmalu po veliki noči bo mednarodna trgovinska zbornica proučevala donavsko vprašanje. Povabila je zastopnike interesiranih držav na donavsko konferenco v Innsbrucku. Konferenca bo trajala od 16. do 23. aprila ter bo na njej priložnost za razgovore o položaju donavskih držav kakor tudi za sklepanje predlogov za gospodarsko zblizanje. Okvir te konference presega krog onih držav, ki se bodo pritegnile k političnim pogajanjem. Razen Nemčije, Anglije, Francije, Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije so bili namreč povabljeni v Innsbrucku tudi voditelji poljske skupine. Dalje imajo namen pritegniti bolgarsko trgovinsko zbornico, ker v mednarodni trgovinski zbornici ni bolgarske skupine.

Zanimiva debata v senatu

Govor Ivana Hribarja o vrednotah slovenskega jezika in kulture
Dr. Kostrenčič o vseučiliški mladini

Belgrad, 21. marca. I. Danes se je nadaljevala v senatu diskusija o proračunu in finančnem zakonu. Na dnevnem redu so bili razni ministrski resori. Prišlo je do zelo zanimivih govorov, med katerimi sta žela največjo pozornost govora senatorjev Ivana Hribarja in Banjanina. Zanimiv je bil tudi odgovor notranjega ministra dr. Srškiča na Banjaninovo izjavo.

Po govoru dr. Georga Grassla, ki je govoril zlasti o nemških manjšinskih šolah v naši državi, mu je odgovorjal ob splošnem odobravanju senator Ivan Hribar, ki je izjavljal: »Pri nas so še vedno državljani nemškega jezika, ki ne morejo razumeti, da je namesto nekdanje države, ki je preko današnjega ozemlja dravske banovine gradila nemški most k Jadranskemu morju, postala čisto nova narodna država. Ta nova država ne more in ne sme dopustiti, da bi prejšnja nemoralna praksa ostala še nadalje v veljavi. Nekateri državljani nemške narodnosti so ostali slepi. Oni so si prej pod ugodnimi prilikami in na račun avtohtonega slovenskega elementa s pomočjo protekcije in prijateljstva pod avstrijskim režimom pridobili veliko bogastvo. Nihče jim tega bogastva ne krati, nihče jih ne zatira in oni svobodno izjavljajo svojo popolno udanost Jugoslaviji, ki jim je omogočila popolno narodno zaščito, toda oni predradi obračajo svoje oči preko severne meje, od koder prihajajo revindikacije nemškega naroda po slovanskih pokrajinah, katere so in katere morajo ostati jugoslovanske. Te svoje želje hočejo prikriti s svojimi pritokami. Med tem pa je res, da izvajajo še sedaj pritisk na slovenske družine, katere so od njih odvisne, da naj svoje otroke pošiljajo v nemške šole. Če naše uradništvo tega ne trpi in ne dopušta, stori samo svojo dolžnost. Mene veseli, da je gospod tovariš načel vprašanje manjšinskih šol in mi dal priliko, zvedeti, kako se v naši državi postopa z narodnimi manjšinami. Pri tej priliki bi mu položil na srce, da naj bo tako ljubezljiv, da se pouči, kako se godi našim slovanskim manjšinam na ozemlju Koroške. Tam ni niti ene slovenske šole, čeprav je g. Grassl pravilno očitel, da one osnovne šole, ki ne temeljijo na narodnem jeziku, ne morejo vršiti svoje dolžnosti in svoje misije.«

Nato je prešel senator Ivan Hribar na vprašanje ljubljanske rudarske fakultete, proti kateri je naglašal, da ustanovitev te fakultete državo ni stala ničesar in da je bila ustanovljena na privatno iniciativo in s privatno poštrevnostjo. Da je rudarska fakulteta v Ljubljani nekaj popolnoma naravnega, so najboljši dokaz za to žrtve, katere so Slovenci doprinesli za njeno ustanovitev. Država je šele po ustanovitvi prevzela to fakulteto.

aktivne trgovinske bilance. Pripravljajo se že novi devizni predpisi, ki bodo urejali dajanje deviz po Narodni banki. Do nedavnega je lahko vsak uvoznik dobil vse potrebne devize za plačilo uvoženega blaga. Tako so prihajale k nam ogromne količine proizvodov, ki so tekmovali z domačo produkcijo in jo pripravile do znatne omejitve obratovanja. Naša trgovinska politika je bila doslej zelo liberalna, dočim je naš izvoz zadeval na vedno večje težave.

Dodeljevanje deviz pa bi moralo biti organizirano tako, da ne bi preveč zavlačevalo trgovske posle. Potrebno je, da se dodeljevanje organizira

V svojem nadaljnjem govoru je govoril Hribar proti sistemu šol in šolstva, ki nam dajejo tako zvano politeligenco. V to vrsto šol šteje tudi ne-popolne srednje šole. Ta politeligenca nam daje, je nadaljeval Hribar, one gostilničarske in kavarniške politikarje, ki so v veliko škodo za razvoj vsake državne misli. Če bi vlada poskusila, da nas reši tega zla politeligenca, bi pridobila velike zasluge za državo in njeno administracijo, kajti obstoja tudi nevarnost, da ravno ta politeligenca, ki je na potu do svoje izobrazbe falirala, išče v prvi vrsti službe v državni upravi.

Ivan Hribar je prešel nato na podrobno analizo šolskih in učnih načrtov ter kritiziral dejstvo, da se dandanes učni načrti sami stalno spreminjajo v veliko materialno škodo dijaštva. Naša kultura je zgrajena na temeljih, katero sta položila najbolj napredna naroda starega veka, Grki in Rimljani. To kulturo je oplemenila s krščansko-etičnimi vrednotami krščanska kultura in zato so prve gimnazije temeljele na klasični izobrazbi, pri kateri se je smatralo za potrebno, da se morajo dijak učiti klasičnih jezikov zato, da se lahko poglobijo v klasično kulturo. Eden glavnih postulatov za dokaz kulture je plemenitost srca. In ta plemenitost srca zahteva, da vsak brani svoje in se ne zaganja v lastnino drugih, da vsak vrši svojo dolžnost v mejah pravice.

Na koncu je naslovil Ivan Hribar apel na senat in na kr. vlado, da naj se najde možnost, da bi se tudi naši bratje Srbi in Hrvatje učili slovenskega jezika s istim veseljem, s katerim se Slovenci učijo srbohrvatskega. Na ta način bi naši bratje Srbi in Hrvatje dobili priliko, da se poglobijo v tajne miline slovenskega jezika, ki je po naši ustavi tudi državni jezik. Mi smo bili sami sebi prepuščeni, toda z energijo in s krepko voljo ter poštrevnostjo smo si ustvarili svojo spoštovanja vredno literaturo, na katero smo lahko ponosni.

Za Ivanom Hribarjem je govoril bivši minister dr. Kostrenčič, ki je razpravljal o tem, da živimo danes v dobi, ki se lahko krakterizira ne z besedo gospodarske krize, ampak s krizo etičnih in moralnih vrednot. Vsi ideali so izginiti in človek rjove kakor brezdnevalen volk po svetu in išče svoje materialne koristi. Ta kriza moralnih vrednot se ni ustvarila šele danes ali včeraj, ona ima svoje dane vzroke, toda mi moramo ta kelih bridko izpiti. Za dr. Kostrenčiča mora biti šola, naj si bo osnovna ali srednja ali visoka, tielo ognjišče, ki bi našemu narodu zopet vrnilo smisel za moralne vrednote. Končno je dr. Kostrenčič prešel na vprašanje naše univerzitetne mladine ter izjavil: »Zadnje čase je prišlo do vznemirjenj na

vseučiliščih. Prepričan sem, da profesorji in dijak želiijo samo to, da vlada red in mir na univerzi. Tudi kraljevska vlada ne želi drugega kakor red na univerzah in red v državi. Če je prišlo do neredov, se je to zgodilo zaradi nesporazuma. Razume se, da imajo dijakovi veliki pravici in to je pravica mladosti. Mi vsi smo bili mladi in vemo, da smo zahtevali gotove pravice, in te pravice moramo dovoliti tudi naši dijaški mladini, to je našim otrokom, ki bodo jutri vzeli v roke upravo vse države.«

Za govorom dr. Kostrenčiča je bil sprejet proračun prosvetnega ministrstva.

Ob priliki debate o proračunu notranjega ministrstva je dr. Srškić podal daljši ekspozé, ki v glavnem odgovarja idejam, katere je razložil že ob priliki debate o narodni skupščini.

V popoldanski debati so bili zaporedoma in po vsakokratnem ekspozéju resornega ministrstva sprejeti še proračuni za vojsko in mornarico, javna dela in kmetijstvo.

Nov zakon o trošarinah na vino in žganje

Belgrad, 21. marca. I. Narodna skupščina je danes zborovala le kratek čas. V začetku je gradbeni minister dr. Preka odgovoril na interpelacijo poslanca dr. Vošnjaka glede banovinske ceste Šoštanj—Št. Vid. Minister Preka je izjavil v svojem odgovoru, da spada cesta Šoštanj—Št. Vid med banovinske ceste II. vrste. Toda, ker je tako elaba in ker je tudi slabo izpeljana, je banska uprava smatrala, da se mora zgraditi cesta po novem načrtu ter da se mora pot od Šoštanja do Št. Vida še nadaljevati do Crne, kjer se bo etekala z banovinsko cesto do Dravograda. Minister dr. Preka je izjavil, da če ne nastopijo kakšne posebne zapreke, se bo začelo z graditvijo te ceste še tekom tega leta.

Na seji finančnega odbora, kateri je prisostvoval tudi finančni minister, je minister dr. Gjorgjević podal izjavo, ki je vzbudila v narodni skupščini največje presenečenje. Narodni skupščini je bil namreč predložen končni načrt zakona o trošarinah na vino in na žganje, minister Gjorgjević pa je izjavil, da se je vlada odločila končnovoljavno, da umakne svoj dosedajši zakonski predlog in da bo predložila narodni skupščini popolnoma novega. Karakteristika novega zakona o trošarinah na vino in na žganje bo ta, da odpade vsaka trošarinska obveznost za proizvajalca. Proizvajalec ne bo po novem zakonskem predlogu plačeval nikake trošarine, ne državne, ne barovinske in ne občinske. Da bi pa finančni efekt tega novega zakona ne pomenil znižanja dohodkov, je izjavil dr. Gjorgjević, da bo po novem zakonu predviden način, da se bo trošarina pobirala v pavšalnih zneskih pri prodajalcih po gostih ali lokalih.

Narodni skupščini bo novi zakonski predlog predložen jutri, 22. marca.

Uspel koncert trboveljske mladine

Belgrad, 21. marca. I. Na današnjem popoldanskem koncertu, ki ga je priredila trboveljska mladina, je prihod Nj. V. kraljice Marije in vseh treh mladih princev vzbudil velikansko navdušenje ne samo pri slovenskih mladih pevcih, ampak tudi pri vsej mladini, ki je zasedla prostore narodnega gledališča do zadnjega kotička.

Dunajska vremenska napoved: Hladno vreme, izpremenljivo, oblačno, ponekod izdatne nenadne vihra.

Jugoslovansko-italijanska trgovinska pogajanja Zmerno zadržanje italijanskega tiska

Rim, 21. marca. Ž. V zvezi s pogajanj, ki se vodijo v Rimu za zaključitev jugoslovansko-italijanske trgovinske pogodbe, prinašajo italijanski listi statistične podatke o uvozu in izvozu Jugoslavije ter naglašajo, da je Jugoslavija uvozila v Italijo do leta 1930 vedno enako blaga, medtem ko je italijanski izvoz neprestano padel. V preteklem letu je šele padel jugoslovanski uvoz v Italijo in italijanski izvoz v Jugoslavijo je zaključil z deficitom. Italijanska trgovinska bilanca v odnosu z Jugoslavijo je zelo daleč od aktivnosti. Izpraznjuje za vzroke, zaradi katerih italijanski izvoz v Jugoslavijo ni naraščal, pišejo italijanski listi, da ni izključeno, da so tu največje vloge igrali politični momenti, vendar pa pri tem priznavajo, da je glavni vzrok padanju trgovskega prometa z Jugoslavijo, tako v uvozu kakor v izvozu, iskati predvsem v splošni svetovni krizi. Da

se položaj nekoliko spremeni, bi bilo potrebno, da se tudi Jugoslavija pridruži srednje-evropskemu jadransko-ekonomskemu sistemu, ki ima danes po razsulu avstro-ogrsko monarhije svoje glavne temelje v Italiji. Kakor Italija vidi, da se ne more odreči jugoslovanskemu trgu, ker je Jugoslavija glavni kupec za italijansko blago, tako mora tudi Jugoslavija priznati, da je Italija prirodni in dober odjemalec za jugoslovanske proizvode. Odveč bi bilo iskati kakšno drugo gospodarsko kombinacijo, ki bi bila izven prirodnega položaja. Italija in Jugoslavija morata urediti trgovske odnose, kakor sta to storili Italija in Madžarska in združili se morata v medsebojni gospodarski uvidevnosti. Srednje-evropsko-jadranski sporazum je mogoče in to tembolj, ker je v skladu s tradicijami, ki so stare čez 2000 let.

Nov predlog italijansko-francoske pomorske paritete

Pariteta v Sredozemlju

London, 21. marca. Ž. »Morning Post« v nemem poročilu iz Pariza zadržuje, da od zadnjega sestanka med italijanskim zunanjim ministrom Grandjem in Tardieuem v Parizu, pričakujejo važni sklepi, ki bodo znatno izboljšali odnose med obema državama. V političnih krogih vlada prepričanje, da se je našla ugodna formula, ki jo je najbrže predložil predsednik francoske vlade Tardieu in ki bo uredila vprašanje italijanske in francoske vojne mornarice v obojestransko zadovoljstvo. Ta formula bi regulirala ravnateljstvo vojne brodovja obeh držav in sicer na ta način, da bi bilo francosko vojno brodovje na Sredozemskem morju enako italijanskemu. Vojne ladje, ki jih Francija ne uporablja v Sredozemskem morju, temveč ji služijo za zaščito severne obale in njenih kolonij v Afriki, bi bile izvede iz kombinacije

cije o sredozemski pariteti. Na ta način bi bil italijanski prestol zaščiten, ker bi Francija vendarlo priznala Italiji njeno zahtevo o pariteti. V resnici bi bila francoska teza, ki je bila predmet diskusij pri vseh dosedanjih pogajanjih, tukaj afirmirana. V zvezi z rešitvijo tega problema se bodo vodila še nadaljnja pogajanja za ureditev ostalih spornih vprašanj med obema državama.

London, 21. marca. Ž. »Daily Telegraph« piše, da se želi doseči ponovni sporazum med Francijo in Italijo v vprašanju vojne mornarice. Po teh informacijah naj bi Francija stavila nov predlog, ki bi zadovoljil Italijo v vprašanju odnose paritete. Francija bi namreč ponudila tako zvano sredozemsko pariteto in bi se torej na ta način obvezala, da njeno sredozemsko brodovje ne bo močnejše od italijanskega.

Stalin-Trocki

Berlin - torišče borbe med Stalinom in Trockim

Berlin, 21. marca. Medtem ko se v Nemčiji kljub političnemu premirju, ki ga je odredila vlada za časa velikonočnih praznikov, nadaljuje volivna propaganda za drugo volitev predsednika republike in za nove volitve v deželne zbornice — prusko, bavarsko, württenberško in anhaltsko —, se tudi v Moskvi jako zanimajo za dogodke v Nemčiji, v katere je pravkar posegel tudi oficijelni organ ruske komunistične stranke »Pravda«.

Znano je, da je Moskva dala nemškimi komunistom nalog, da imajo svoje politično zadržanje uravnati po principu, da je Hindenburg večja nevarnost za komunizem nego Hitler. Trockij pa, ki povsod po Evropi meče oficijelni politiki Sovjetov pod noge polena, agitira med nemškimi komunisti za ravno nasprotno tezo. Z ozirom na to piše »Pravda«, da bi se morali nemški tovariši tudi pri drugih volitvah držati iste parole kakor pri prvih. Relativna zmaga Hindenburga je zasluga socialdemokratov, ki so največji nasprotniki komunizma. Treba je pokazati delavcem — tako nadaljuje »Pravda« — da Hindenburg ni ničesar drugega kakor eksponent Brüningove vlade. Zato se mora nemška komunistična stranka držati istega gesla, kakor sedaj, in se ne sme dati zapeljati od tevega opocijskega krila komunizma, kojega eks-

ponent je Trockij, kateri misli, da je največji nasprotnik germanskega komunizma Hitler, in zato nemškimi komunistom svetuje, naj se pri drugih volitvah pridružijo vsem nasprotnikom nemškega fašizma.

K temu je pripomniti, da je propaganda Trockega v Nemčiji zelo močna in da je tej propagandi pripisati, če komunistični kandidat Thälmann ni dobil toliko glasov, oziroma veliko manj, nego bi bilo pričakovati po rezultatih volitev v razne dežele in občinske zbornice. Zato pravijo, da je med 18 in pol milijoni glasov, ki jih je zbral Hindenburg, tudi nekaj komunističnih, ki so sledili paroli Trockega, ne pa navodilom Stalina.

Jeklene čelade proti Hitlerju

Berlin, 21. marca. tg. Zvezno predsedstvo Stahhlhelma je po daljših posvetovanjih sklenilo, da izjavi, da ni interesirano pri ožjih volitvah za državnega predsednika in da istočasno prizna zmago Hindenburga pri prvi volitvi. Stahhlhelm se je s tem nedvomno izjavil proti kandidaturi Hitlerja, obenem pa se hoče pri pruskih volitvah poskušati eventualno z nemškimi nacionalisti. Ta sklep stranke pomeni, da se je Stahhlhelm končno veljavno odrekel načelu strankarsko-politične nevtralnosti.

Dnevničarske nagrade

Belgrad, 21. marca. AA. Na podlagi § 172 zakona o državnem prometnem osebju je prometni minister predpisal uredbo o višini nagrad dnevnjarjem v resoru prometnega ministrstva.

Čl. 1. Dnevničarji v resoru prometnega ministrstva tako v centrali kakor v vseh zunanjih enotah bodo prejeli nagrade po teje razpredelnic:

Dnevničarji, ki opravljajo službo zvanjnikov prve kategorije (v prvem draginjskem razredu, v drugem, v tretjem): 1200, 1100, 1000 Din; dnevničarji, ki opravljajo službo zvanjnikov druge kategorije: 1050, 950, 850 Din; dnevničarji, ki opravljajo službo služiteljev, 850, 850, 750 Din.

Čl. 2. Po dveletni neprekinjeni in brezhibni službi se sme mesečna nagrada povišati:

- a) dnevničarjem prve kategorije za 60 Din,
- b) dnevničarjem druge kategorije za 50 Din,
- c) dnevničarjem tretje kategorije za 40 Din.

Čl. 3. Dnevničarji, ki so na dan uveljavitve te uredbe v službi državnih prometnih ustanov v višjo nagrado, obdrže dosedanje nagrade, vendar se jim roki iz čl. 2 štejejo od dne imenovanja in z največjo začetno nagrado za določeno vrsto službe.

Čl. 4. Dnevničarji, ki so na dan uveljavitve zakona o državnem prometnem osebju v uradniških položajih, naj se v prvi vrsti razvrste v zmlu zakona o državnem prometnem osebju, če izpolnjujejo zakonske pogoje, dotlej pa obdrže dosedanje nagrade.

Osebnosti

Belgrad, 21. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so postavljeni: Pri direkciji drž. železnice v Ljubljani za višjega svetnika v 4. skupini 1. stopnje Franc Jelenc, doedantni svetnik pete skupine; za svetnika pete skupine g. Alojz Vehovec, poverjenik 6. skupine; za inspektorja pete skupine Friderik Perme, višji kontrolor šeste skupine, in za višjega kontrolorja v šesti skupini g. Avgust Lukačič, kontrolor sedme skupine.

Belgrad, 21. marca. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so postavljeni: Pri direkciji drž. železnice v Ljubljani za višjega svetnika v 4. skupini 1. stopnje Rihard Negovelič, višji svetnik 4. skupine druge stopnje, in za višjega svetnika 4. skupine 2. stopnje Franc Fine in Alojz Randl, dosedanja svetnika 5. skupine.

Belgrad, 21. marca. AA. Z odlokom finančnega ministra je vpokojen g. Božidar Sinič, carinik osme skupine na glavni carinarni v Ljubljani.

Vihar na Vzhodu utihnil

Premirje je formalnopravno sklenjeno

London, 21. marca. Po dolgih debatah in oklevanjih so Kitajci in Japonci sklenili predhodni sporazum, da se sovražnosti na šanghajski fronti ustavijo. Na podlagi tega sporazuma se bo začela v najkrajšem času akcija, da se japonske čete umaknejo in da zasedeno ozemlje prevzame zopet Kitajski. Znamenje, da je napetost med obema državama znatno popustila, je med drugim tudi to, da je 22 japonskih vojnih ladij dobilo povelje, da se vrnejo v domovino. Sedaj se nahajajo pred Šanghajem samo dve japonski ladji za letala in 12 rušilcev. Tudi divizija generala Ujeda se je ukrcala, da se vrne na Japonsko. Japonska vlada je mnenja, da se mora po sklenjenem premirju sklicati konferenca, na kateri se bo razpravljalo o vsem kompleksu kitajsko-japonskega konflikta, v prvi vrsti pa o bojkotu japonskega blaga.

Mandžursko vprašanje ostane odprto

Medtem ko bi kitajska vlada mogoče sprejela diskusijo v tem vprašanju, pa nikakor ni mogoče priti do sporazuma glede Mandžurije. Japonci zunanji minister Jošizava je namreč izjavil glede na zadržanje Amerike, da japonska vlada stoji na stališču, da se glede Mandžurije nima z nikomur pogajati. Mandžurija je nastala po volji svojega prebivalstva samega in Japonska se v ustanovitvi

mandžurske države ni nič vtikala. Zato se Kitajska lahko pogaja z Mandžurijo, če hoče, ne pa z Japonsko. Kar se tiče namere Amerike, ki baže hoče spomniti Japonsko na čl. 3 pacifične pogodbe, ki garantira integriteto kitajskega ozemlja, odgovarja Jošizava, da ga Japonska nikakor ni kršila, ker se je Mandžurija sama proglasila za neodvisno državo. Zato bo, kakor je Jošizava izjavil, Japonska Mandžurijo priznala, ne glede na stališče drugih veseli. To stališče Japonske bo seveda zelo težilo pogajanja s Kitajem kakor tudi z ostalimi velisilami.

Pred fašistično vlado na Japonskem

V Londonu so tudi v skrbih zaradi notranje-političnih dogodkov na Japonskem. Vlada Imakaja namreč, da si ima za seboj veliko večino, nikakor ni kos velikim gospodarskim težkočam, ki so se pojavile na Japonskem. Po zanesljivih informacijah se pripravljajo na Japonskem državni udar in so boje, da ne bi zaradi tega zopet narastle na Japonskem imperialistične težnje.

Tokio, 21. marca. Ž. Vlada je delno odobrila pogoje, pod katerimi naj bi se sklenilo premirje v Šanghaju. Pogoji za umik japonskih čet iz sedanjih položajev se bodo rešili po odboru zainteresiranih držav.

Tokio, 21. marca. Ž. Sklican je japonski parlament, da odobri kredite za akcijo v Kitajski.

Brezboštvo

Kotler v pajonskih duh podobno na naših altarjih se zagrinjajo v svet, v javnem življenju božje resnice pred našimi očmi. Prvi varok gospodarske krize in vsega zla v svetu je brezboštvo. Ne govorimo o brezboštvo v dušah, ker tega je primeroma le malo; marveč govorimo o brezbožnem obličju, ki ga kaže danes vsa zemlja. Vemo, da stoji Bog za vsem svetom in stvarstvom z isto ljubeznijo in z isto neskončno skrbjo kakor vedno; vendar v svojih velikih in vseobsežnih mislih je primoran, da človeštvo znova pokaže: Brez mene ne morete drugam kakor iz prepada v prepad, iz krize v krizo.

Kako čudno obliko ima danes torba poštenosti, reda in pravičnosti nasproti boju brezboštva, nereda in sovražnosti! Hindenburg in Hitler, dve borbi in dve imeni! ki jasno osvetljujejo, kakšno načelno zmado in zablodo vladajo v množicah. Kitajska in Japonska, dva boja in dva naroda, ki pričata, da se še ni prežvelo staro bojno geslo: kjer je premoč, tam je pravica, tam je Bog.

Prav, le delujemo v karitativnih in drugih pomožnih akcijah, le rešujemo posameznike in družine, kjer moremo; vse prav; ali kaj premorejo te kaplje krščanske ljubezni v primeri z organiziranim sovražstvom oboroženih in vojskujočih se narodov? Karitativna dobrotelost ne bo rešila človeške družbe, če se ne izpremeni duh, ki loči in razdvaja cele narode in države, duh brezboštva. Kjer se ne spoštuje Bog in njegova oblast, se ne spoštuje tudi pravica med narodi in državami; nasprotno, dela se na to, da se še ta red in mir, ki je, podkoplje s prevratom.

Oblast postaja brez moči, pravica brez prava, povelje brez poslušnosti, objuba brez izpolnitve, beseda brez močnatosti, življenje brez poštenja, rast in vzgoja brez strahu božjega, družba brez Boga. Zato nikjer ne stojiš na trdnem in varnem, nikjer ne najdeš ključev in zapahov, ki bi očuvali lastnino; nikjer se ne moreš brezskrbno zaupati lepši prihodnosti.

Ne recite, velik del sveta je še veren. Ne dvomimo. Ali ta del je zelo pasiven in zadovoljen sam s seboj, da je veren. A drugi? Brezbožni del, ta pa je delaven in nasilen in odločujoč. Šesti del Rusije je še svet, nosi še pečat Svete Rusije, ali kdo ne ve: Rusija je organizirano brezboštvo? In Španija? Ali mislite, da tam niso imeli karitativnih krožkov, Vincencijevih konferenc, kongregacij in drugih lepih verskih organizacij? Ali premalo so gledali skozi okno v svet, kaj se godi in pripravlja tam zunaj izven posvečenih prostorov. Kar se dogaja v Rusiji in Španiji, odmeva s podobno zlohotnostjo tudi v Berlinu, Londonu, Parizu, v Pragi, Čikagi, Bombayu, Tokiju: to so središča brezbožnega delovanja.

In z brezboštvom raste zlo. Pohlep po zemlji dela nesrečne narode in države, pohlep po denarju uničuje posameznike in družine. Kapital v brezbožnih rokah je neumoren grobokop sreče mnogih. In to se ne godi slučajno, to se godi namenoma, vse premišljeno in preračunano. Kadar bo svet izstradan kakor Kristus, ko je prišel iz pušave, tedaj bo brezboštvo, ta zlobni duh stopil pred človeštvo s svojimi ugabljenimi zakladi. Vse to tebi dam, če predme padeš in me moliš. To je zadnja in odločilna borba med lučjo in temo.

Preje zmaga luč, toliko bolje za nas. Ali potem se tudi zares oklenimo Luči, ne lučice! Oklenimo se enotne borbe za zmago Luči. Naša luč in naša leca bodi dobro časopisje. Delo, ki ga vrši posamezen svetnik z lece v svoji občini, vrši načelno časopis v splošni človeški družbi. Tisto, kar je posebno potrebno luči, se že davno več ne zbira ob naših cerkvenih lecah. Mi moramo za njimi. Mnoge bomo še našli in rešili ob leci dobrega časopisa. Ta leca je kakor radio, ki z enega kraja in jezika govori v tisoče in tisoče. Nauk o akustiki pravi, da se noben glas ne izgubi, ampak valuje in vztraja nekje v neskončnem valovanju. Temu zakonu sliče naj deluje dober časopis. Naj ne bo položen na polico ali vržen v ogenj, dokler ni kje vzbudil vaj neznanega valovanja v dobrem smislu. Resnico moramo vedno ponavljati in triti na enak način, kakor se vedno oznanja in raznaša zmota, ne po posameznikih, marveč po množicah: po časopisih. »Naša največja sila kakor smo že večkrat imenovali dobro časopisje, nam more in mora prekrusiti vse domovino v bližnjih in daljnih krogih s tistim Duhom, ki edini more rešiti zemljo, ki nam postaja pekel, kjer je jok in stok in škripanje z zobmi. In ta Duh je Bog!

Bukarešt, 21. marca. Ž. Po vsej Romuniji se je pričel z veliko naglico tajati sneg, vsled česar so reke in potoki narasli, tako da mnogim krajem preti velika nevarnost od poplavl. Včeraj je v Bukarešti ponovno začel padati sneg in se je romunska prestolnica ponovno zavila v 5 cm debelo snežno odejo.

Delavska deputacija v Belgradu

Belgrad, 21. marca. 1. Danes se mudi v Belgradu odposlanstvo jesenjskega delavstva. V odposlanstvu se nahajajo zastopniki vseh delavskih organizacij. V Belgrad pa so prišli v ponovni misli, da predložijo merodajnim krogom želje vsega delavstva, ki so se osredotočile okrog zahteve, da naj se jim nudi možnost, da s svojim delom zaslužijo življenjske pogoje za sebe in za svoje družine. Odposlanstvo je vodil poslanec Pavlič po raznih ministrstvih. Povsod so mu bili zelo naklonjeni in v ministrstvu za soc. politiko so že danes izvedeli, da bo vlada denarno prisločila na pomoč, da vsaj za prvo silo omogoči nadaljevanje obrata in da bo v najbližjih dneh prišla tudi večja količina vagonov koruze za prehrano dotičnega delavstva. Jutri bo delegacija obšla še nekatera ministrstva in pričakuje, da se bo vrnila s pozitivnimi rezultati med svoje tovariše, ki jo težko pričakujejo.

Stališče steklarskega delavca

Ljubljana, 21. marca.

V petek se je v Hrastniku vršila konferenca steklarskih delavcev, ki je proučila predloge Zedinjenih tovarnih stekla. Kakor znano, poživajo steklarske tovarne v Paračinu in Sv. Križu pri Rogški Stolini že nad 6 mesecev, v Hrastniku tri mesece, v Širaki pa obratujejo tovarna le delno. Stališče delavstva je, da so zastoj v tej industriji povzročile previsoke cene steklarskih izdelkov, čeprav so zaščiteni z visoko carino. Naše ljudstvo ne more plačevati več tako visokih cen. Poleg tega so nastale še finančne težave, kar je krizo še poostro. Sedaj se podjetja resno pripravljajo, da prično z obratovanjem. Vendar pa zahtevajo, da delavstvo pristane na 35 odstotno redukcijo mezd, kljub temu, da so se že lani meze znižale za 20 odstotkov. Delavstvo ne more pristati, da bi se v dveh letih njegovi prejemki skrčili za več kot polovico.

Na konferenci je delavstvo zato soglasno odklonilo znižanje mezd in zahtevalo mesto tega, naj se zniža obrestna mera pri denarnih zavodih. Plače delavstva je treba zvišati, da se okrepi konzuma sposobnost delavnega ljudstva. Dve tretjini vsega delavstva prejema 15 do 30 Din na dan, le ena tretjina, to so profesionalisti in specialisti pa zasluži dnevno 40 do 100 Din. Treba pa je vedeti, da je vse delo v akordu, silno težavno in nevarno in se zaslužio te meze le tedaj in z velikim naporom, če se producira gotova količina.

Zato apelira delavstvo na odločujoče šinitelje v državi, naj delavstvo podpira, da bo moglo s svojimi družinami preživeti te težke čase, dokler podjetje ne prične zopet z obratovanjem.

Popoldne se je vršilo zborovanje delavstva, na katerem je govorilo več govornikov, med temi tudi tajnik Delavske zbornice g. Urtnik. Delavstvo je z odobravanjem sprejelo sklepe konference na znanje ter je izrazilo svojo pripravljenost vztrajati v tem težkem boju.

Ugodna vest za lekarnarje

Belgrad, 21. marca. AA. Na podlagi razlage odredbe čl. 9 zakona o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili z dne 9. aprila 1930, ki jo je izdalo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, je davčni oddelek finančnega ministrstva poslal finančnim direktorjem okrožnico, ki pojasnjuje, da lekarnarji niso dolžni plačevati prispevkov trgovskim in obrtnim zbornicam. Prispevki za trgovske in obrtne zbornice, v kolikor so jih lekarnarji leta 1931 plačali, se jim po zakonskih predpisih vrnejo.

Naša najboljša mama in so-
proga, gospa

Justina Poberaj

nas je za vedno zapustila. — Pogreb bo v sredo dne 23. marca ob 9 dopoldne.

Št. Vid n. Lj., 22. marca 1932.

Av gust, soprog. Valica, Marica in Ante, otroci. — Olga, sestra. Damijan, brat.

Strahote boljševiškega režima

Bukarešt, 21. marca. Ž. Ruska vlada je z ozirom na zadnje krvave incidente na Dnestru sklenila, da proglasi obredno stanje na levi obali reke Dnestra, in sicer v širini 2 km. V to cono ne sme iti nihče, kdor nima legitimacije G. P. U., kdor bi pa le zašel v ta pas, bo ustreljen na mestu. V vsi Tabli so hoteli organi G. P. U. oropati neko cerkev, vendar pa ljudstvo, povečini žene in otroci, tega ni dopustilo. G. P. U. je takoj odredilo četo vojakov, ki so nastopili proti revolucionarjem in streljali v nezaščiten množico. Ubilih je bilo 50 oseb. Strašen slučaj se je zgodil nadalje v vasi Budurki. Oni, ki niso sodelovali pri komunističnem kongresu, so biti ubiti v svojih hišah, kogar pa niso našli doma, so ga ubili, kjer so ga dobili. V soboto popoldne je hotelo več ljudi z družinami pobegniti v Romunijo, pa so jih pri tej priliki prehiteli sovjetske obmejne straže in nanje streljale. Tragično je bilo, ko so hoteli pobegniti preko meje. Sovjetske obmejne čete so jih pozvale, da se takoj vrnejo. Nekateri so ubogali, ko pa so dospeli nazaj, so jih enostavno ustrelili na licu mesta.

Preosnova poljske vlade

Varišava, 21. marca. tg. Pri sedanjih preosnovi poljskega kabineta so združili praktično nepotrebno ministrstvo za agrarno reformo s kmetijskim ministrstvom, ministrstvo za javna dela pa s prometnim ministrstvom. Mesto namestnika ministrskega predsednika je zasedel zopet profesor za narodno ekonomijo dr. Zawadzki. Dolgoletni kmetijski minister je izstopil, Pilsudski si je pridržal vojno ministrstvo, Prystor pa ostane ministrski predsednik.

Prijet morilec

Madrid, 21. marca. AA. Morilec 8. marca 1921 umorjenega španskega ministrskega predsednika Data komunist Casanella in njegova žena sta bila prijeta v Sevilji. Casanella je svojčas pobegnil v Rusijo in se je šele pred kratkim vrnil.

Belgrad, 21. marca. AA. Z odlokom finančnega ministra se dovolijo privatna trošarinska skladišča za žganje in vino temle osebam: Za vino Antonu Vajcu iz Most pri Ljubljani, Alojziju Fabniku iz Murske Sobote, Antonu Zoriču iz Maribora, Josipu Tajčetu iz Velenja, Francu Kanderju iz Celja, Franju Jelovranu iz Zgornje vasi, Viktorju Müllerju iz Zagorja, Emi Volker iz Loke in Josipu Benku iz Murske Sobote.

Eno leto tihega dela

Ljubljana, 21. marca.

Družba sv. Elizabete za ljubljansko škofijo je imela na praznik sv. Jožefa ob 4 popoldne v Marijanišču svoj običajni letni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskani (nad 40 delavskih članic). Po poročilih, ki sta jih podali tajnica gdca Cerarjeva in blaginjska gospa prof. Leopoldina Dolenčeva, zaznamuje družba tudi v prejšnjem letu v vsem zadovoljiv naraščanju.

Družba je imela konec leta 1931 deset konferenc (v letu 1930 osem); po novem letu je dobila še dve, da jih šteje sedaj 12. Skupna vsota daril, nabranih v 1931, skupaj s preostankom iz leta 1930, je znašala 154.643 Din (1930: 150.789,99 Din). Skupno število vseh podpirancev je bilo 516 (337), od teh družin 213 (109), samcev 4 (4), samic 167 (135), otrok 132 (89). Pri božičnicah je bilo obdarovanih 749 (531), med njimi 612 otrok (460), družin 64 (42), samic 73 (29). Skupna vsota izdatkov Din 143.808,68 se razdeli po posameznih konferencah tako-le: stolna 7388,31 Din, Marijinega Oznanjenja 39.730,27 Din, šentpeterska 16.798 Din, šentjakobska 25.058,10 Din, šišenska 11.419,50 Din, trnovska Din 13.845, stolna II. (sv. rožnega venca) 11.300 Din, tržiška 3965 Din, mošćanska 10.628 Din, na Koroški

Beli (z Vincencijevo konferenco) 3741 Din.

To za naše razmere velika vsota so članice izvele zbrale v podrobnem mučnem delu, s prošnjami od osebe do osebe; v ta namen so prodajale oljčne vejice za cvetno nedeljo, svečice za grobove na Vernih dnih dan itd. Družba se je udeležila lanske leto počitniške akcije za bolelne ljubljanske otroke in ves čas sodeluje pri pomožni zbirski akciji za ljubljansko mesto. Izvršuje pa po možnosti vsa dela krščanskega usmiljenja, vse delo pa sloni na hišnih obiskih.

V razgovoru, ki se je razpletel po podanih poročilih, so članice podale marsikako uvaževanja vredno mnenje. Prejeto se mora vzdržati duha krščanske Caritas na potrebi višini (duhovno čtivo pri sestankih); za delo bo treba zajeti širšo javnost (poročila v listih); navajati bo treba varovance, da se poslužujejo po možnosti javnih dobrotelnih naprav (protituberkulozni dispanzer); vrše naj se sestanki vseh konferenc, predvsem pa naj se izkoristijo izkušnje letošnje zimske akcije.

Ob pol 6 je predsednik kanonik Ivan Sušnik zaključil zbor, nakar so se članice razšle v najboljsem razpoloženju in z novim pogumom na nadaljnje delo, ki naj mu tudi v nadalje Vsemogočni podeli svoj blagoslov.

Slovenski ujetnik se oglasil iz Rusije

Po 17 letih prvič

Kamnik, 21. marca.

Po 17 letih se je te dni javil iz ruskega ujetništva Sušnik Ivan z Krivčevega, občina Gozd pri Kamniku.

Imenovani je odšel l. 1914. na gališko fronto in se od l. 1915 ni več javil. Svoji so ga imeli za mrtvega in so že pred leti dali za mir in pokoj njegove duše opraviti mašo zadušnico in druge molitve.

V nedeljo, dne 18. t. m., so pa vsi presenečeni dobili od njega priporočeno pismo, ki ga je odposlal 28. februarja iz Tešinovke, odeska gubernija.

Zanimivo je, da Sušnik še nič ne ve o Jugoslaviji in je omenjeno pismo naslovljeno še na Avstrijo, Kranjska dežela. Z Dunaja so pismo po-

slali v Ljubljano, odkoder je srečno dospelo v roke naslovljenca.

V pismu, ki je pisano v ruskem jeziku in cirilici, se pritožuje nad domačimi zakaj mu ni ne odpisuje, ker jim je že večkrat pisal. V ruskem jeziku piše zato, ker se je bal, da bi ga drugače ne hoteli sprejeti na pošti in odposlati. Slovenščine — piše — da še tudi ni poznal. Je oženjen in brez otrok ter zelo želi priti domov. Prosi, naj mu domači preskrbijo potrebne dokumente, ker si sam ne more nič pomagati.

Svoji so že ukrenili vse potrebno, da mu omogočijo vrnitev v domovino.

Iz gorenjega slučaja je razvidno, da je še mnogo naših Slovencev v Rusiji, ki bi se radi vrnili v domovino, a si ne morejo sami nič pomagati. Zeleti je, da bi tudi državna uprava sama poskrbela, da omogoči vsem, ki želijo, vrnitev v domovino.

Kočevski „jagri“ niso od muh

Mozelj, 15. marca.

Človeška postava pravi, naj imajo lovci v tem času spravljene namazane puške, da jim ne zarjave. Tudi za živali mora biti doba, v kateri se čutijo evobodne, varne. Kaj bi naši lovci počeli v tem času, da ni modri Stvarnik mislil na to in jim ustvaril divjega prašiča, oziroma mu določil za bivališče tudi naše šume. Lansko leto je bil v tem času plen sicer bogatejši, a tudi letos ni kar tako.

V naši okolici so pred dobrim tednom ustrčili dva. Lepa sta bila. Tudi je pogodila krogla prasico, ki je bila na žalost lovec breja in imela baje kar deset mladičev. Kolika škoda za naše in druge lovce! Z enim strelom deset prašičev je pa res od stle. Res bi našemu kmetu najbrž napravili mnogo škode, a na to sedaj lovec nima časa misliti.

Pod Kuhlarji so v ponedeljek preteklega tedna obkolili mršavega mrjasca. Beg je bil nemogoč. In revež je bil ta dan prav gotovo še brez kosila, morda celo teš. Velik sneg ga je utrudil in upal je dobiti med malimi smrekami prostorček, kjer se bo mogel odpohiti. Daleč vidna sled ga je izdala. —

Padel je.

Za noge višjegega so prinesli v vas. Drugi dan je bil iz kože »jagrac« in po vasi raznešen — v trgovini pa je zmanjkalo čebule in popra. Nad vasjo se je dvigal dim, med hišami pa je prijetno šegotal v nos duh po pečenki.

V sredo istega tedna je ob meji naše občine ustrčil lepega prašiča neki ljubljanski gospod, ki je baje grozno velik »jagrac«. Po dolgem in počez ga je prevrtil, mu odrezal gravo (mrtvemu namreč), nato pa ga je poslal brez glave — pomislite — na Dunaj!

Drugi dan so isti lovci »zgodaj vstali, vsak svojo puško na ramo dalje. Težaven lov je bil, snega dovolj in še je snežilo, pa vendar je morala »dol paste« samica iz rodu divjega prašiča. Pa škoda takal! Vsebi je imela štiri mlade. Ta teden je naš kmetič dobil malo več upanja, da bo koruza srečno dozorela.

V enem dobrem tednu so ustrčili skoraj dvajset prašičev, kar po več na en strel! Kje so taki, ko so ti naši »jagraci«?

Zmrznjena kukavica

St. Jernej, 20. marca.

V Razdrškem gozdu so pretekle dni našli zmrznjeno kukavico. Revica se je bila prezgodaj vrnila in radi mraza in lakote našla smrt v snežni odeji.

Stari ljudje pravijo, da mora zakukati 100 dni po božiču, drugače je letina slaba in potem glad v deželi. — No, pa letos se staro pravilo najbrž ne bo uresničilo, ker zima in glad še preveč kruto gospodarita v božji prirodi.

Neznana utopljena

Krško ob Savi, 20. marca.

Iz Save blizu občinske bolnišnice so danes potegnili žensko utoplenko. Truplo je moralo biti že delj časa v vodi, ker je meso že močno zgledano. Stara bi utopljena biti utopljena 25—30 let, s kito las na glavi, na nogah s čevlji rjave barve. Znakov o uboju in podobnem ni najti na njej. Truplo seveda ni imelo nobene obleke več na sebi. Kdo je utopljena, ni najmanj znano. Truplo leži v mrtvašnici na mestnem pokopališču.

Skale na železniški progi

Ljubljana, 20. marca.

Dne 17. marca je padla med Zagorjem in postajo Savo radi močno zmoženih tal skala s hriba na železniško progo. V tistem času je privozil mimo osební vlak, ki pride v Ljubljano ob 10.03 zvečer. Stroj brzečega vlaka je zadel na skalo. Radi sunka se je stroj precej poškodoval in sicer zavora, kurilna napeljava in pa tender. Sreča v nesreči je pač to, da je bil stroj težak (112 ton), ker drugače bi lahko iztiril ter bi ves vlak lahko zdrčel v naraslo Savo.

Drugi, sličen dogodek, se je zgodil 18. marca v Beli krajini med Ozaljem in postajo Kamanje. Progovni čuvaj je ustavil potniški vlak, ki pride v Ljubljano ob 20.40, ker je ležala na tiru približno 1000 kg težka skala. Železniško osebje je s pomočjo potnikov odvalilo skalo s proge, tako da je vlak po 13 minutnem postanku lahko nadaljeval svojo pot.

Čuden naključek je pač to, da je bil vlakovodja na obeh vlakih v obeh slučajih eden in isti.

Samo v teh originalnih omotih

ASPIRIN tablete

Odobreno od Ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja št. št. 1410, 6/2 1932

se prodajajo prave Aspirin tablete. Pazite, da vsaka tableta nosi znak pristnosti in Bayerjev križ.

v originalnih omotih jamčijo, da so pristne.

Dva praznika na Jesenicah

Jesenice, 20. marca.

Tradicionalni savski praznik sv. Jožefa je prešel. Niti senca tega ni bil letos, kar je bil druga leta. Živahno vrvenje že predvečer, ko so prihajali kramarji od blizu in daleč ter postavljali svoje stojnice. Celo iz Ljubljane so prihajali in tudi Ribničani s suho robo ni manjkalo. Promenada od savske cerkve pa do Hermana je bila tako rekoč nemogoča, gneča je bila prehuda. Pred vsakim štantom kupec nič koliko, v gostilnah niti najpotrebnejši, oziroma najbolj žejni niso prišli do okrepčila, tak naval vsepoved.

Letos vsega tega ni bilo. Par stojnic po cesti, praznota, v gostilnah prostora dovolj, kupec nobenih, veselih obrazov nikjer. Celo Jožeti so se skrivali, da ni bilo treba »zanjane« dati. Kmet je par let nima denarja, vendar je bilo radi teh na Savi istotako živahno na ta dan, ko pred dvajsetimi ali več leti. Letos pa je drobiža zmanjkalo tudi

delavcu, zato tako mrtvilo na savski praznik. Kdor ima kak dinar, ga skrbno skriva za čase, ki lahko postanejo še slabši ko so sedanj.

Določeno je v sporazumu z organizacijami, da se prične v ponedeljek z delom pri popravilih in nekaterih drugih nučnih delih v tovarni. Splošno pa se pričakuje odgovor na memorandum delavstva in od tega odgovora je odvisno vse nadaljnje.

Tudi na cvetno nedeljo se je poznala kriza. Butaric, ali kakor tukaj pravijo, »baganjce«, je bilo sicer dosti, tako da je bila obširna jeseniška župna cerkev spremenjena v pravi gaj, toda »baganjce« niso bile obložene kakor druga leta in tudi oni, ki so jih nosili, niso bili enake volje ko druga leta. Klavni so bili celo otroci. Pa kako bi tudi bili drugačni, ko čujejo vsepoved samo o krizi, ki je zdaj doletela tudi njihove očete in ko jim morajo matere vsakokrat, ko jim rečejo kruh, govoriti le o krizi. Žalosten praznik sv. Jožefa, cvetna nedelja, polna žalosti.

Redukcije na železnici

Ljubljana, 21. marca.

Redukcije na železnicih še trajajo. V območju ljubljanskega ravnanstva je reduciranih okoli 300 delavcev in dnevničarjev. Redukcije pa se vrše tudi v drugih ravnanstvih, tako je bilo v Zagrebu na kolodvoru reduciranih 80 delavcev, v Splitu pa 16 zaviračev. V ljubljanskem ravnanstvu je odpo vedano vsem nastavljenecem, ki so bili nastavljeni po 1. marca 1930.

Najbolj prizadeti so tisti nastavljenici, ki so bili dolga leta prej delavci in so napravili potrebni izpit ter so bili nastavljeni šele po 1. marca 1930. Najstarejši reducirani dnevničar ima 13 let službe. Včeraj so bili poklicani v Belgrad načelniki gradbenega, strojnega in prometnega oddelka, da prejmejo tam potrebna navodila.

Kakor čujemo, pošljejo reducirani železničarji te dni deputacijo k g. banu in ravnatelju dr. Borku. Deputacija bo intervenirala, naj se za reducirane železničarje osnuje pomožna akcija, h kateri naj prispevajo banška uprava, železnica, Delavska zbornica in zaposleno osebje. Deputacija bo tudi skušala intervenirati, naj se redukcije prekléjo, ali pa vsaj spremeno v brezplačni dopust, če že ne gre drugače, da bi potem delavstvo v boljših razmerah ne bilo ob leta.

Lepo slavlje v Tunjicah

Ob stoletnici obnovitve župnije.

Tunjice, 17. marca.

Malokdaj pride iz naše skromne vasice kak glas v razburkano valovje dnevnega časopisa. V neznanju, po gričih in dolinah raztreseni vasici pod Kamniškimi planinami res ni takih dogodkov, ki bi zanimali javnost, zato so Tunjice svetu skoraj neznane. Edina znamenitost naše vasice je larna cerkev; krasna središčna stavba s kupolo in dvema zvonikoma, katero je leta 1762 po vzoru cerkve sv. Neže v Rimu sezidal slavi Peter Pavel Glavar. Cerkev stoji na 400 metrov visokem griču, s katerega je krasen razgled na vse strani. Zanimivo je, da vidiš od tunjiške cerkve naokrog po hribih in dolinah skoraj 70 cerkvice.

Leta 1928. je cerkev zadela težka nesreča: požar je uničil oba zvonika in streho, notranjost pa je k sreči ostala nepoškodovana. Naš vneti in požrtvovalni g. župnik Jakob Razboršek je z veliko vnemo pričel zbirati darila in prispevke za obnovitev strehe in zvonikov. V poldrugem letu je bila cerkev popravljena in prekrita z novo bakreno streho.

Letos praznuje cerkev stoletnico, odkar je bila v Tunjicah obnovljena župnija. V spominu na to važno obletnico so župljani iz denarja, ki je ostal od zbirke za obnovo cerkve, dali napraviti cerkvi četrti zvon. V tork popoldne so ga z dvema paroma konj pripeljali v Tunjice in v sredo jutraj je izvršil g. župnik Razboršek ob veliki udeležbi faranov obred blagoslovitve. Bronasti zvon, ki je težak 734 kg, je blagoslovljen na ime patrona vseh župnikov bl. Janeza Vianneya. Že o veliki noči bo skupno z ostalimi tremi oznanjal slavo Kristusovega vstajenja.

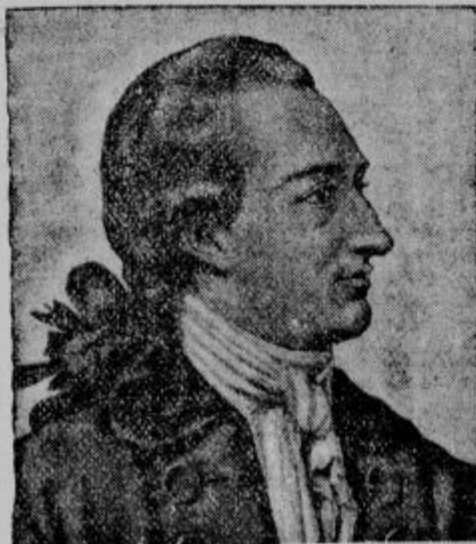
V teku 100 let, odkar je obnovljena župnija, je bilo v Tunjicah rojenih 1570. umrlo pa jih je 1060. Porok je bilo 284. Župnikov je bilo v sto letih 10, od teh so 3 župnikovali skupno 72 let, ostali pa 28 let.

G. župnik Jakob Razboršek, ki župnikuje med nami že tretje desetletje, je z obnovo pogorele cerkve ohranil Slovincem krasno umetnino, na katero smo Tunjčani upravičeno lahko ponosni.

Ob 100letnici Goethejeve smrti - 22. marca 1832

Zdi se, od časa do časa je treba modrišanu, prav kakor drugim, da mu dobrine, ki jih ima, pokažeš v pravi luči.

Goethe.

Johann Wolfgang von Goethe

Kar so v prirodi kristali, to so v človeštvu geniji. Nekateri kristali dosežejo tako močno svetlost in tako silno trdnost, da moremo z njimi obračunati druge trdnine. Ali je v duhovnem pogledu Goethe tak kristal? To, da je kdo zašel v časne zmore in zablode, še ni, čeprav je zavora, nepremagljiva ovira, da ne bi pozneje postal še silajna zvezda za mnoge. Ko govorimo o Goethejevih blodnjah, ne mislimo predvsem na njegove slovite ljubzenske zgodbe. Nečemo prevzeti vloge germanista učitelja, ki je petinidesetleten razlagal učencem »Fausta« rekoč: »Fausta ne more razumeti, kdor ni vsaj 40 let star.« Ne vemo, koliko mora biti človek star, da Goetheja prav razume, le toliko vemo, da je nedozorela tista sodba o njem, ki misli, da je bistvo, vsota in vsebina vsega Goetheja le v čutni ljubezni. To je pač ena stran Goethejevih blodnj, najvidnejša sicer in naidolgotrajnejša, vendar izmed značilnih in znamenitih edina, ki jo je izpregledal in zavrgel. Goethe se je v tem poglavju pozneje tako izčistil in visoko povzpela, da bi bilo literarno razmotrivanje o njem za mladino plodno in plodneje, ker vzgojnejše, da bi se ji povedalo tudi to, kako je Goethe skozi te zmore in blodnje preokrenil smer in pot navzgor. To je v svoji knjigi »Neues über Goethes Liebes« jasno dokazal Viljem Bode, ki se je z njegovim življenjem in svetom bolj in več pečal, nego kdorkoli pred njim. Deroče reke imajo mnoge zatoke in zalive, preden najdejo primerno globoko strugo, da se pomirijo.

Eno svojo znamenitih zmot je torej Goethe izpregledal. Ali drugih, ki so bile tudi posledice prve, ni uvidel. Bili so časi, da sežemo po primeri, ko je nesrečni sin žalostne Monike hodil Savlova pota, ali na potu v Damask je Savel telesno ostopel in duhovno izpregledal in Savel je postal Pavel in vročerkvni sin Afrike je postal: svetl Avguštin. Ko je zavrgel blodnje sreca, je zavrgel tudi zmore duha. Izpreobrnil se je. Ne le njegovo življenje, vsa njegova duša je doživela veliko izpremembo. Na eno se tu ne oziramo, koliko namreč pripomore k iz-

premembi milost božja v človeku.

Ob viharju zadenejo včasih velike in močne ladje na plitvo in obliče v pesku. Tako se je zgodilo z Goethejem in njegovim delom. »Kdor preudarja in presoja Goetheja v njegovi celotni podobi, mora ostrmeti nad duhovnim ubostvom, kateremu zapade celo največji duh, če izven pravih življenjskih studecev zajadra, zasidra in zastane.« Je nedavno zapisal o Goetheju Otto Leisner D. J.

V dokaz tega navajamo nekaj značilnih izrekov iz Goethejevih »Pogovorov z Eckermannom«. Izreki kažejo, da Goethejev duh ob zaključkih zem-skega življenja in bivanja ni doživel resnične idealne in idejne izpremembe, je ni hotel in je ni mogel doživeti. To, kar nazivlje Nemec Müller-Freienfels v svoji življenjski psihologiji »Entselbstung«, Goetheju ni bilo dano. Goethe v svojih nazorih kot sivolasi mislec ni bil drug in drugačen kakor v lahkoživih mladostnih in moških letih. »V ostalem pa je človek temno bitje, ne ve, odkod pride, ne kam gre, malo ve o svetu in najmanj o sebi samem. Tudi sam sebe ne spozna in Bog me varuj tega spoznanja.« Kakšna razlika med njim in krščanskim mislecem, ki je vsak čas prošil: »Noverim me, noverim Te!« Goetheju se ni zdelo vredno, da bi mislil na večnost. »Z idejo nesmrtnosti naj se pečajo višji stanovali in zlasti žene, ki drugega dela nimajo.« Nič zato, če množica drugače misli in sodi; Goethe je ponosen na svoj razum: »Vse veliko in pametno se najde vedno le pri manjšini.« Morebiti je zavoljo svoje »gotove resnobnosti, gotove veličine mišljenja, gotove notranje obilnosti, Schiller od vseh višje cenjen« nego Goethe, ali to njega ne moti; »čuvstva naj postanejo popularna, razum bo pa vedno le v posesti posameznih odličnjakov.« Tako sodi o verskih nagibih veljarskih mojster, kljub temu, da ve: »Če je uničujoča kritika kje škodljiva, je gotovo v verskih rečeh; zakaj tu sloni vse na veri, h kateri se ne povrneš, če si jo kdaj izgubil.« In kakšno uničujočo kritiko je izrekel Goethe o križu in Kristusu. Goethe veruje v očistujočo moč trpljenja in vendar

piše 9. junija 1831: devet mesecev pred svojo smrtjo: »Tega mučeniškega lesa, tega najzoprnejšega (znamenja) pod solncem ne bi smel izgresti in postaviti noben pameten človek. To je bilo opravilo za pobožnaško cesarico mater (sv. Heleno); sram bi nas moralo biti, da bi nosili vlečko zanj.« Goethe veruje v nesmrtnost duše, toda pomiluje filozofa, ki jo hoče dokazati iz Legende... pravljica o Kristusu je kriva, da nihče prav ne more priti k pametici. To je Goethe mislec in pesnik. »Ako ga hočete prisiliti, da bi postal drugačen, ga boste uničili.« Ne Goethe ni hotel postati drugačen, ni mogel doživeti resnične izpremembe v svoji duši.

Kako se naj bi bil Goethe izpremenil, ko cilja notranje izpremembe ni poznal: namreč cilj: svoj stari jaz z odkritosrčno voljo pravne izpremembe zamenjati z drugim človekom, ali še idealnejše, kakor piše sv. Pavel: »Z drugim Kristusom.« Kako naj pride drugi, kjer prvega ni bilo. Ideal resnične notranje izpremembe ostane Kristus. Vogelni Kamen, ki ga zidarji, ki zidajo stavbo duševne popolnosti, ne smejo zavreči. Goethe ga je zavrgel. Goethe mislec je v stavbi duševne veličine le prag, od katerega vodi do mnogo višje stojišče pravni v višine »čistega človečanstva« ne sicer v samlavi Goethejevem smislu, marveč v krščanskem spoznanju in gledanju: Naš jaz mora razbiti tesne okove, da nas približa idealom, ki nas store Bogu podobne ki so v človeštvu to, kar so kristali v prirodi.

Gospodje,

ako hočete imeti srajce in ostalo perilo lepo in trepčno, kupujte istega samo pri trvdri F. L. GO-RICAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Mi jamčimo za kompletne velikosti, prvovrstne kvalitete v blagu kot izdelavi, ter smo kljub temu v cenah naj-nizji, ker nam to omogoča večletna lastna izdelava.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Zaprtja.
Opera: »Medea«, »Maska rdeče smrti«, »Dan-din v vica«. — Red E.
Filharmonija: II. interna produkcija gojencev drž. konservatorija. Ob 18.
Kino Kodeljevo, Ob 20: »Revizor Haselhuhn«. Znižane cene.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Ma-rilja trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Še na veliki petek

prinese obleke v kemično čiščenje, pli-siranje, barvanje, pranje in svetlokanje perila zgotovi sigurno do praznikov tovarna

Jos. Reich

○ Resljeva cesta se bo, kakor čujemo, letos tlakovala. S tem bodo izginile tudi tepe lepe. Ali bi ne bilo umestno, da se ne posejajo, ampak presade drugam, n. pr. na Šmartnško cesto in na cesto proti pokopališču Sv. Križa, ki sta tako po-trebni malo sence. Mogoče pa bi bila nasaditev mladih dreves raz strokovno stališče bolj pri-poročljiva in morda tudi bolj ekonomska. Bodi temu kakorkoli, nujne potrebe po zasadih te ceste ni moči zanikati, zlasti ne iz estetskega stališča, ker je sedaj cesta hudo pusta in prazna. Ta cesta naj bi imela vsaj na eni strani tudi bankete, da ne bo treba pešcem gaziti po cestnem blatu. Isto velja za podaljšano Linhartovo cesto, ki je za severoza-padni del mesta glavni dohod do pokopališča.

○ Ambrožev park je prava pastorka izmed naših nasadov. Če se pomisli, da ves vzhodni del mesta nima niti enega večjega parka in otroškega igrišča in če se pogleda razmeroma veliki prostor od šentpeterskega mostu do nekdanje cukrarnice, ki je povsem neizrabljen, potem je zahteva prebival-stva tega mestnega dela pač upravičena, da se tu-di njemu poskrbi košček zelenja, sence in hladu poletni in se ta pusta izpremeni v prijeten park s klopčami in otroškimi igrišči, kakor je to pred-lagati pred leti naš Jęglič. Stroški za to bi ne bili previsoki, sicer pa se dajo dele porazdeliti na več let. Vsa okolica bi znatno pridobila, prebivalstvu pa bi ne bilo treba hoditi v oddaljeni Tivoli in — na Golovec.

○ Maistrova ulica je malone zazidana, ne na-pravi pa dobrega ulica, ker je preširoka in pra-zna. Zato naj bi se na njej nasadila vrsta akacij, ki ne ovirajo prometa in so se tudi drugod zelo ob-nesle.

○ Duhovne vaje za akademike in uršulin-skem samostanu v Ljubljani se prične v sredo po Veliki noči, dne 30. marca ob 5 popoldne in se zaključijo na belo nedeljo jutraj. Prijave, osebne ali pismene, prosimo do velike sobote na samo-stanski portli.

○ Vincencijeva konferenca na ljubljanskem gradu bi rada za Veliko noč nekoliko obdarovala najbednejše grajske družine. Ker pa sama za to nima dovolj sredstev, prosi plemenita srca, da bi ji pri tem delu pomagala s kakim darom, bodisi v blagu, živilih ali denarju. Darove, prosimo, od-dajte v upravi »Slovenec«.

○ Umetniška Matica. Redni občni zbor se bo vršil dne 2. aprila ob 20 v Narodni kavarni.

○ Načelstvo zadr. »Dom učiteljev vabi učite-ljice, zlasti članice bivšega društva učiteljev na va-žen sestanek, ki se bo vršil v petek, dne 23. marca ob 10 popoldne na Šentjakobski šoli.

○ Obšatna strelska družina Ljubljana vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 3. aprila v restavraciji »Zvezda«. Člani, ki nameravajo staviti predloge, naj jih pošljejo na

Nizke cene! Priporočam svojo ve-
Prijazna postrežba! liko zalogo

MOŠKIH KLOBUKOV

v vseh oblikah in barvah, od najcenejših do najboljših

S. TANKO

3181

LJUBLJANA — STARI TRG 4

upravo — pismeno — do 31. marca. Udeležba za vse člane obvezna. Odbor.

○ Na XVI. rednem prosvetnem večeru pro-svetnega društva Trnovo v sredo, dne 24. marca v društveni dvorani Karumova ul. 14. se bo predvajal film »Krisovega trpljenja«. Začetek ob 8 zvečer.

○ Strajce, kravate, naramnice in žepne robce kupite dobro in ugodno pri Šterk nast. Karničnik, tSari trg 18.

○ Umrlj v Ljubljani od 11. do 18. marca 1932. Zitnik Franc, 79 let, bivši pek, Vidovdanska 9, Lukež Rudolf, 67 let, sodni uradnik v p., Dolenj-ska cesta 88, Mechora Marija, roj. Gorjanc, 71 let, vdova ključavničarja drž. žel., Celovška cesta 43, Jakša Jošt, 9 mesecev, sin zdravnika, Wolfova uli-ca 1, Tišljarec Maksimilijan Leopold, 10 dni, sin trg. pomočnika, Poljanska cesta 54, Jovišič Dušan, 8 let, izlanska cesta 75, Zibelnik Anton, 47 let, za-sebnik, Vidovdanska cesta 9, Novak Ivan, 85 let, mestna uboga, Sv. Petra cesta 10, Dergane Vera, roj. Pogačnik, 37 let, žena trgovca, Slari trg 9, Martelanc Franc, 72 let, šolski upravitelj, Vidov-danska cesta 9, Masij Marija, roj. Debelak, 41 let, žena služitelja drž. žel., Izlanska cesta 4, Steržinar Slavko, 2 leti, sin delavke, Osojna pot 3, Wester-mayer Josipina, 21 let, zasebnica, Idrjska ulica 20.

— V ljubljanskih bolnišnicah so v omenjenem ča-su umrli: Piller Ana, roj. Gaber, 42 let, žena kroj-mojstra, Moste, Ob Ljubljani 25, Škorec Ana, 68 let, hiralca, Sv. Florijan pri Sošanju, Novak Stan-ko, 3 mesece, sin služkinje, Renke 585 pri Zagor-ju, Mravlja Matija, 5 mesecev, sin tkalca, Britof pri Kranju, Zajec Cilka, 5 mesecev, hči delavca, Virje 16 pri Šmartnem pod Smarno goro, Samide Janez, 70 let, kajzar, Koblerje 6 pri Kočevju, Av-mari Marijana, 82 let, Dravljice 58 pri Ljubljani, Levenec Vera, 9 mesecev, hči radiotehnikarja, Jan-ševa ulica 12, Pavlin Peter, dijak, 14 let, Verov-škova ulica 28, Praprotnik Anton, 3 dni, sin pe-kovskega mojstra, Jesenice 15, Rupnik Marijan, 1 uro, sin viš. sodnega oficijala, Florjanska ulica 27, Vavtar Ivana, 29 let, žena zidarja, Globel pri Sodražici.

Krasne obleke

za moške, fante in dečke, površnike, trenchcoate itd. prodaja trdka

JOSIP IVANČIČ

Dunajska cesta štev. 7

od danes naprej po neverjetno nizkih cenah. Vse obleke so ročne, domače izdelke. — Oglejte si izložbo na Dunajski cesti 7 in Selenburgovi ulici 1.

○ Ramo Bešič v Ljubljani. Poročali smo že o selarpiji bosanskega muslimana Rama Bešiča in njegovega judovskega tovariša Vladislava Kollaka, ali kakor se je ponekod tudi izdajal, Ladislava Polaka, ki sta osleparila neko ljubljansko tverdo za 11.000 Din. Neke belgajsko tverdo pa za 14.000 dinarjev. Kollak je bil v Ljubljani kmalu prijet, Bešiča pa je na podlagi tiralice aretirala sarajev-ska policija, ko je v Sarajevu ravno ngibal, kam bi, ker mu je od priseljarjenega denarja že vse zmanj-kalo. Bešiča je večeraj sarajevski stražnik privedel v Ljubljano in ga je pričela policija zasliševati. Bešič se izjavi na vse načine in vaji precej krivde na Juda Kollaka, ta pa je že poprej valil krivdo nanj. Kdo ima pri goljufiji več krivde, bo odločilo sodišče.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Začetek ob 20.

Torek, 22. marca: Zaprtja.
Sreda, dne 23. marca: GOSPODA GLEMBAJEVI.
Red B.
Zadnje tri dni velikega tedna zaprtja.

Opera.

Začetek ob 20.

Torek, 22. marca: MEDEA, MASKA RDEČE SMR-TI, DANADIN V VICA. Red E.
Sreda, 23. marca: ZIDINJA. Red C.
Zadnje tri dni velikega tedna zaprtja.

KINO KODELJEVO

Tel. 31-62

Danes in jutri ob 20

Revizor Haselhuhn

VLASTA BURIAN

Vstopnina: 6, 5, 4, 3 in 2 Din

Veliki teden

Mesto Sevilja obhaja veliki teden tako izredno in tako sijajno, ko nobeno drugo mesto izmed mnogih andaluških in tudi španskih mest. Ta slavnost je sicer spominjanje pot, ki vodi po njej krščanska duša, vendar ni v njej nikakih težkih, bogoslovnih misli; zakaj seviljanske ljudske duše ne napolnjuje nikaka misel, ki bi v nemiru iskala večno resnico. Prebujenje prirode od svojem rodo-vitnem, rumenem veletoku iz izlivi svoje luči mi-gota v teh ljudeh, vzbujajo njih kri. In to svojo notranjo vzbujenost morajo izraziti po zunanje in jo pokazati drug drugemu. Pri vseh njihovih slav-nostih vstajajo iz daljnih globlin njihove duše utripi prirode vseh letnih časov, kar oblikuje po notranje in zunanje vse njihove svečanosti. Veliki teden je občevanje duše, je purgatorij; to občevanje je podobno čiščenju krvi v človeku in pomladan-skemu čiščenju prirode.

Samo na veliki teden, sicer nikoli ne, je Se-vilja izrazito žensko mesto. Svojo najiskrenejšo, najglobljo notranjost izdaja, ker je vsa iz sebe. Ozi-raje se na nabuhovanje in valovanje ljudske duše, ne smemo v venco letnih svečanosti prezeriti veli-kega tedna, ker bi sicer le enostransko tolmačili njegove znake. Že večkrat se je razmišljalo o člo-vek izpraševal zakaj, da eni in isti ljudje proizva-jajo in doživljajo tu verske in posvetne svečanosti v takih čezmernih oblikah. Podobne so severnemu in južnemu tečaju in časih prevladuje verski tečaj, časih posvetni, kakršen je pač čas in kakršen je duševno in telesno razpoloženje ljudstva. Ti praz-niki so podobni tudi valovom; posvetni so dolina vala, verski so njega vrh — ali narobe — kakršni so pač občutki udeležencev, polni skrivnosti ko valovanje samo, kakor iste vode, ki se v tem valu penete dvigajo v luč in si v drugem temnejšem, navidezno pripravljajo grob; iz obeh vodnih tokov pa šele nastane val. — S tema dvema tečajema in valovima, ki se razlikujeta le v gibanju in ki s tem tvorita celoto, sem primerjal skupnost verskih in posvetnih svečanosti. Se tehtnejši zgled nam nudi andaluška priroda sama. Kdor biva tu delj časa, bo doživel dobe, kjer mu bo toliko luči že kar odveč. Od same blesteče se svetlobe mu je dolgčas po mrkosti, temini, neprosornosti, pravi nordijski temi, po resnični zimski noči, po strahoti, ogrom-nosti, ki stopa pred človekom in vsebuje uganke

Boga. Tu je vse prazno tega, zakaj celo noči so prozorno jasne. Nijamo nišar, kar bi bilo nepro-dirno. Zatorej prezmame južno dušo nekakšna iz-redna, podzavestna bolelost. To je globoko, skriv-nostno hrepenenje po temini, ki bi se človek v njej skrnil, se z njo ogrnil in kdaj v njej izginit in ki muči in žalosti te ljudi. Isto hrepenenje je v pradavnih časih podzavestno prisililo južne na-rode, da so se podali na sever. Isti nagon je, ki tira severnega človeka v svetlobo juga; le da se dogaja to večkrat in silneje. In je isti nagon, ki tira člo-veka k drugemu tečaju, da bi kdaj doživel enot-nost juga in severa, bistvo Boga. In če Andaluziji tako radi nosijo temne obleke in so nam sever-njakom tako priljubljene pisane obleke, tedaj je ta nošnja spet le izražanje našega naglobnega hre-penjenja po vsem tem, kar nam je enotnost, celot-nost Boga odrekla.

Nalaho, ko kak spomin, pričramo z barvo čutno, mistično omamljenost svojih najgloblji do-življanje.

V tem smislu je v Andaluziji sleherni praz-nik zveličavnega pomena za dušo in telo. V vsa-kemu si duh oblikuje nemir duše in čutnosti. Če se to posreči v Sevilji tako silno, tako lepo, tako veličastno ko malokje, tedaj je temu vzrok ženski značaj mesta in ljudstva. Kakor vse odnотно živ-ljenje so tudi prazniki pojav liki bolečinam žene, ki bi rada rodila, ali bolečinam umetnika, ki nosi v sebi kak umotvor. Sleherni praznik je tak porod ali tak umotvor ljudske duše.

Tako vidim andaluške praznike; po njih so narejeni pač vsi prazniki v Španiji, so ko večno vstajanje in padanje hrepenenja, žalosti, združnosti in pokore na eni strani in na drugi — izpolnitve, radosti, uživanja, razbrzdanosti. Brez tega, brez verske žalosti in pokore, ne bi mogli doživljati drugega — ne radosti ne uživanja. Nad vsem plava njih duh, njihova vest, to nežno andaluško zrcalo njih potrebe glede telesa, duše in čutnosti. Ta vest ureja z najfinjšo žensko občutljivostjo dviganje in padanje njihovega življenja.

V dobi od enega leta do drugega se obhajajo z dvanašterimi meseci v podobni poedinah, dvanaš-terih grozljivih jagod, ki jih zauživajo in občutijo pri tem udarce zvončka ko udarce skrivnosti časa. Na svetlih Treh kraljev dan obhajajo zvečer praz-nik kraljev, ljubezni in otrok s pravilničnim obho-dom, ki spominja na upodobljeno, arabsko pravi-ljico. V mesecu šem, ko je tudi priroda šemast-

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 22. marca: Lea; Katarina Genoveška.
— Ščip ob 13.37. Herschel napoveduje mrzlo in deževno vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je na sv. Jožefa dan umrl ugledni ljubljanski trgovec g. Janez Zore. Poko-pali so ga večeraj popoldne. Blag mu spomin! Zalu-ječim naše iskreno sožalje!

† V Limbušu pri Mariboru je umrl v 74. letu svoje dobe ugledni ter obče spoštovani vele-posesnik Blaž Urbas, markantna osebnost izza dobe narodnih bojev pred prevratom ob naši se-verni meji. Blagi pokojnik je bil dolga leta župan občine Sieme, za katero si je v teku svojega vzor-nega in požrtvovalnega delovanja pridobil neven-ljive zasluge za blagor in napredek slovenskih občanov. Ranjki je bil pristna slovenska korenina, značajan in plemenit. Svoje otroke je vrgal v strogo verskem in slovenskem duhu. Njegovi trije sinovi so vzor dobrih in skrbnih slovenskih gospo-darjev. Za pokojnik žaluje njegova soproga, nje-govi otroci in vsi številni znanci in prijatelji ob severni meji, ki so ga spoštovali in ljubili. Pogreb bo jutri v sredo ob 10 popoldne na pokopališču v Limbušu. Kremenitemu možu in slovenski dobri-čini bomo ohranili trajen spomin, žalujočim naše globoko sožalje.

† Na Strazišču pri Prevaljah je 16. marca umrla Bromanova mati. Svetovna vojna ji je vzela tri sinove in od takrat je dobra mati hiralca. Naj počiva v miru!

† Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je umrla občesplošna Neža Murko, stara 30 let. Zapuščica soproga in štiri male otroke. Blag ji spo-min. Preostali naši iskreno sožalje!

Osebnosti vesti

— Premiščen je po službeni potrebi ravnatelj II. državne realne gimnazije v Ljubljani g. Bogu-mil Remec v Krusovac v Srbiji za ravnatelja tamkajšnje realne gimnazije.

— Poročil se je v Ljubljani g. Franc Ter-žan z gđ. Vido Pippovo. Obilo sreče!

— Odlikovanje. G. Lope Zupanc, učitelj v Strekičevu, je prejel odlikovanje Jugoslovanske krone V. reda.

Ostale vesti

— Goethe in Sloveni. G. B. Borko piše v »Živiljenju in Svetu«, 1932, str. 316: »O odnosu Goethaja do Slovencev ni mogoče govoriti, ker nam noben znak ne razodeva, da bi Goethe vedel za našo eksistenco ali postal nanjo pozoren; slo-vensko ime se ne omenja nikjer v njegovih spisih.« — Rajni šolski nadzornik Fran Levce nam je nekoč po seji Muzejskega društva v Ljubljani pripove-doval sledečo dogodboico o priliki, ko je izšel živ-ljenjski slikarja J. Wolfa. Wolf je stanoval tedaj v Mediatovi hiši poleg hotela Evrope, sedaj ka-varna. Na hrano je hodil z Levcem vred v ta hotel. Nekoč se je izprožil vprašanje, jeli Goethe poznal Slovence. Vsi so menili, da ne, samo Wolf je trdil, da jih je poznal. »Dokazite!« so mu somizniki rekli. Wolf mirno odgovori: »Tako!; prosim le malo potrpljenja.« Wolf vzame klobuk in skoči v svoje stanovanje. Kmalu prinese knjigo in jim po-kaže dotično mesto. Vsi so se prepričali, da omenja Goethe res tudi Slovence. Zal, da Levce ni natanč-neje označil dotičnega mesta.

— Zasedanje Glavnega prosv. sveta. Glavni prosvetni svet v Beogradu ima daljše zasedanje v ministrstvu prosvete. V zmislu svojega statuta raz-pravlja o učnih knjigah, šolski kvalifikaciji uradni-štva in šol. Seje se udeležujeta iz naše banovine kot stalna člana načelnik prosv. oddelka banske uprave v Ljubljani g. Josip Mazi in predsednik sekcije jugoslov. učiteljskega združenja za Drav-sko banovino g. Ivan Dimnik.

— Belokranjske pisarnice. Zopet so se poja-vile v Ljubljani v svoji praznični obleki. Ena je lepša od druge. Pestrost barv in harmonija orna-mentov je čudovita. Tudi ta lepa narodna umetnost hodi svoja pota in se izpreminja. Pisarnice so naj-primernejše darilo za veliko noč in so najlepši okras za velikonočno mizo. Dajo se pa uporabiti tudi drugod kot originalen in učinkovit dekor. — Sežite po njih, ker s tem podpirate svoje po suši težko prizadete bele rojakinje.

— Občni zbor centralne bolniške blagajne dr-žavnega prometnega osebja se je vršil v nedeljo v Beogradu. Predsednik je v svojem poročilu podal

nekaj zanimivih številč iz delovanja bolniške bla-dajne. Tako je bilo leta 1931. izdano samo za zdrav-niško oskrbo članom organizacije 5.431.168 Din, za druge bolniške stroške 5.558.640 Din; za prehrano 6.426.058, za pogrebne stroške 2.368.873, za zdra-vilišča 451.077, za zdravljenje po sanatorijih 1.761.972, za porodniško pomoč 1.076.653, za zdra-vila 9.425.719 Din. Zborovanja so se udeležili de-legati iz vseh krajev države. Ljubljano sta zasto-pala Božidar Ribič in Anton Fabljak, ki sta pri-nesla nekaj konkretnih predlogov glede nastavitve zdravnikov.

— Trimesečni kuharski tečaj in tečaj za servi-ranje se prične na dr. Krekovi meščansko-gospo-dinjski šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani 1. aprila. Traja tri mesece. Pouk se vrši dvakrat na teden (ponedeljek in sredo) od pol 3 do pol 7 zvečer. Vsak četrtek popoldne bo pa od 7. aprila dalje poseben tečaj za izredne kuhinjske izdelke, za vse one, ka-tere so v navadni meščanski kuhinji že izveščane. Pri-glasiti se je do konca meseca marca. Natančnejša poudarila pri upravitelstvu šole. — Tramvaj: Pošta — St. Vid, postaja: Mitnica, Šiška.

— Lepa prošnja. Umrla je mati in zapustila 7 neposrebljenih sirot, in sicer 5 deklic v starosti 11, 7, 5, 3 let in najmanjšo par dni ter dva fantka v starosti 9 in drugega v starosti par dni. Bila sta dvojčka in siromasna mati je umrla kot žrtev svojega poklica. Usmiljena srca so kar najlepše prosijo, da bi brezplačno prevzeli katerega teh otrok na vzgojo ali tudi za svojega. Napravili si bodo velik zaklad pred Bogom v svojo dušno ko-rist. Točnejše podatke daje župni urad Dobropolje.

— Igrj »Pri kapelici« in »Prisegam« so do-bila naša društva, katere ponovno prosimo, da igro obdrže. Dali smo obe s poštno vred za 20 Din. Ta cena velja pa samo do 1. maja. Po prvem maju bo cena za igro »Pri kapelici« 20 Din in za igro »Prisegam« 30 Din. — Prosvetno društvo pri Sv. Krištofu v Ljubljani.

— Osebe, ki so krvno, kožno ali živčno bolne, dosežejo za naravno »Franz-Josef«-gren-đico redno prebavo. Specialisti z visokim slovesom potrjujejo, da so v vsakem oziru zado-voljni z učinkom staroznane »Franz-Josef«-vode. »Franz-Josef«-grenđica se dobiva v le-karnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Podporno društvo finančnih in drugih usluž-bencev državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani je na svojem II. rednem občnem zboru 5. marca sklenilo, da spremeni svoj naslov v: »Po-dorno društvo državnih in banovinskih uslužbencev dravske banovine« ter da sprejema nove člane, ki se prijavijo do 31. maja 1932, z ugodnejšimi po-goji glede višine pristopnine, kakor tudi glede starosti (do 55. leta). Po tem roku, to je po 31. maju 1932, pa se bodo sprejemali člani le do 45. leta sta-rosti in z zvišanimi pristopninami. Glavno dru-štveno delovanje je osredotočeno v odsekih za po-grebnj in bolniški sklad. Slednji nudi svojim čla-nom brezplačno zdravniško ordinacijo, brezplačno dobavo zdravil, podporo v rekonvalescenci, kli-matično zdravljenje v primeru obolenja na tuber-kulozi, znižano tarifo pri fizikalnem zdravljenju itd. Društvena pisarna posluje v Ljubljani, Križevni-ška ulica 5, II. Tu se tudi izdajajo vsak delavnik med uradnimi urami od 13.30 do 15 članom nakaz-nice za zdravnike in zdravlja. Članom na deželi pa izdajajo nakaznice za zdravnike in zdravlja v to določeni društveni poverjeniki.

— Hud pretep. Seveda ne more miniti nede-lja ali praznik, da ne bi odkod z dežele pripel-jali v ljubljansko bolnišnico vsaj enega, ki jo je izkupil v gostilniškem fantovskem pretepu. Na praznik so se v neki gostilni v Stranjah stepli fantje. Med pretepom je nekdo s topim predme-tom, najbrž s kakšno steklenico, udaril po glavi 20 letnega Valentina Uršiča, delavca iz Stranj 14. Uršič je dobil na glavi hude poškodbe in bo mo-ral dalj časa ostati v bolnišnici.

— Piško mu je razneslo. Iz daljne Slovenske Krajine so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 26-letnega Franca Reclja, posesnika iz Dolnjih Klaničev 130. Reclj je nekaj streljal s puško, ki mu je pa v rokah eksplodirala in se raznesla. Reclj je dobil hude poškodbe po obrazu.

— Pačec po stopnicah. V vasi Hlebec 12 pri Lescah se je ponesrečila 13 letna Marica Iskra, hči uradnika pri ljubljanskem »Jugradu«. Deklica je padla po stopnicah in si zlomila levo roko, tako, da je morala v ljubljansko bolnišnico.

— Tečaj za vodnike pri Staničevi koči. Začetek tečaja za vodnike pri Staničevi koči je zaradi zadržka vodje odgođen. Dan pričetka se objavi pravčasno v časopisih. — S. P. D.

— Samoumor ali zločin? V ponedeljek po-poldne ob štirih so našli v nekem gozdu pri Sel-nici ob Dravi neko žensko obešeno na drevesu. O tem so bili takoj obveščeni orožniki v Selnici ob Dravi, ki so šli poizvedovat na lice mesta. So-deč po okoliščinah ter nekaterih poškodbah, ki so se ugotovile na truplu neznane obešence, je podan sum, da gre za zločin. Ljudje so zelo razburjeni in orožništvo je uvedlo obširno preiskavo radi izle-ditve krivcev.

— Fantovski pokol v ptujskem okraju. V Lancovci vasi pri Sv. Vidu v ptujskem okraju so se na Jožefovo zvečer fantje v gostilni zopet napili. Prisedši iz gostilne na cesto se je razvnel v gruč prepir in iz tega se je izcimil pretep, katerega so se udeležili še fantje, ki niso prišli v gostilno. Kmalu se je valjalo po cesti nad 20 oseb v srditem spopadu. Posledice so bile strašne. Eden ubit, drugi smrtno ranjen, sedem pa več ali manj hudo ranje-nih in pobitih. Smrt je zadela v prepiru posestni-kovega sina Antona Habjančiča iz Lancove vasi. Dobil je več udarcev s planko po glavi, da mu je lobanja na štirih mestih počila. Imel pa je šo toliko sile, da je šel sam domov. S skrajnim na-porom se je zavlekel na skedenj, od koder pa ga v nedeljo jutraj ni bilo več na izpregled. Ko so ga šli iskati na mrvo, je bil že mrtev. Orožniki so štiri fante že zaprli.

— Praktični sadjar. Spisal Martin Humek, za-ložila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi Din 80.— Praktični nasveti za uspeš-no in dobičkonosno sadjarstvo, so namenjeni tako preprostemu sadjarju, kakor tudi izkušnemu, ki stremi po napredku. Na 400 straneh nas seznanja knjiga s sadnim izborom in najpriporočljivejšim, ki pridejo v poštev za naše kraje. Poglavje o po-žlahtnjenju in vzgoji sadnega naraščaja, pritičilo in špalirno sadno drevje, kako pravilno obrezu-jemo drevje in kdaj, kako sadimo in gojimo sadno drevje, oskrba starih in novih sadovnjakov, gno-jenje in obdelovanje zemlje, sadni zjedatci in bo-lezni, njih zapiranje in pokončevalna sredstva itd. itd., so tako poljubno opisane, da jih bo razumel vsakdo. Knjiga ima 24 strani barvnih slik naj-boljših sadnih vrst in 92 slik nad besedilom. — Knjiga spada v vsako hišo, ki ima sadovnjak.

(Dalje.)

Izdatki za nakup pšenice

V belgrajski »Politiki« se je vnela debata med dr. Enilom Palicem in upravo Privilegirane izvozne družbe o dotedanjem žitnem režimu. Svoječasno smo poskušali prinesiti vsaj odlomke članka dr. Palice, kar se pa ni posrečilo. Sedaj odgovarja Privilegirana izvozna družba in posnemamo iz njene odgovora nekaj podatkov o dotedanji žitni akciji, ki dajejo pregled ob dotedanjem uspehu.

Od minora je družba doslej dobila okoli 120 milj. Din, nadalje je bilo izročenih pristojnim mestom okoli 2000 tozib minora, ki se ne drže predpisov.

Privilegirani izvozni družbi je bilo prijavljenih vlačilnega blaga 52.663,5 vag., vagonskega blaga pa 37.846 vag., skupno je torej bilo prijavljenih 90.514,5 vag. blaga. Od tega blaga je bilo nato: porjeno doslej v vlačilce 31.260 vag., v vagone 20.671, skupno torej 51.931 vagonov. Tako je ostalo nenatovorjeno 38.583,5 vag. vlačilnega blaga in 17.175 vag. blaga, skupno 55.758,5 vagonov. Družba pravi, da je v prijavi veliko fiktivnih prijav.

Občni zbor kranjske obrtne zadruge. Preteklo nedeljo dop. se je v dvoran Ljudskega doma vršil redni letni občni zbor »Zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju«. Občni zbor je otvoril načelnik zadruge g. Joža Bitenc, ki je pozdravil g. okrajnega podnačelnika dr. Zobca, zastopnika zbornice za TOI g. Franca Žagarja ter g. Fr. Iglia, zastopnika obrtnega odseka zbornice. Nato je omenjal obrtne stroške, ki so lani in letos izpadle iz okvira zadruge in sicer so te-le: usnari in strojarji, krojači in šivilje ter peki. V življenju zadruge je važen tudi datum 19. julij 1931, ko je zadruha obhajala 20 letni jubilej, ob kateri priliki pa so se obrtniki preveč abstinirali. — Obrtni nadaljevalni šoli v Kranju je zadruha prispevala podporo Din 2.000.—, letotako je za Božič in Veliko noč obdarila onemogle obrtnike, njih vdove in sirote. Vodstvo tajniških poslov se je poverilo podnačelniku g. Šiški. Končno je načelnik g. Bitenc apeliral na edinstvo in solidarnost včlanjenih obrtnikov. — Iz tajniškega poročila vsenemamo: v zadruzi je bilo 31. decembra 1931 včlanjenih 394 članov, od teh 338 moški in 56 žensk. Vajencev je bilo koncem leta 233. V l. 1931 je bilo sklenjenih 65 učnih pogodb napram 93 v l. 1930. Preiskušajo je delalo 67 vajencev in vajenk, pomožniških in mojstrskih preiskuseni je bilo 19. — K poročilu blaginjaka in revizorjev je poročal tajnik, da so izločeni krojači in šivilje zahtevali zaradi delitve zadružnega premoženja uradno revizijo o dotedanjem zadružnem poslovanju. Zato je odpadlo poročilo blaginjaka in revizorjev. Ti dve točki se bosta rešili na izrednem obnem zboru, kakor tudi določitev letne doklade in drugih pristojbin. Ugotoviti se mora najprej število zadružnikov in šele po novem stanju se bodo odmerile pristojbine obrtnikov zadruzi. Občni zbor sta nato pozdravila okrajni podnačelnik g. dr. Zobec ter g. Franca Iglia iz Ljubljane, kot zastopnik obrtnega odseka zbornice za TOI. Pri dopolnitvenih volitvah so bili z vsilkom izvoljeni: dva odbornika: Kos Anton, mizar, Klanec in Franc Rogelj, mizar, Tupalič, ter 4 namestniki: Jurij Pollak, mizar v Kranju, Franc Sajovic, čevljar v Gorenjah, Franc Bitenc, mizar v Orehku in Franc Roman, kovač na Primskem. Prošnjo treh sobnih slikarjev in pisarjev, ki so prosili pri okrajnem načelnstvu za izstop iz kranjske zadruge in za priključitev k sestrskimi zadruzi v Ljubljani, je občni zbor po daljši debati odklonil z 79 proti 6 glasovom. G. dr. Zobec je ob tej priliki opomnil, da so po novem obrtnem zakonu tako izstopi nemogoči. Proti tej prošnji sta glasovala tudi ostala dva navzoča slikarja. G. Fr. Žagar je poročal, da je obrtni odsek zbornice za TOI že pretresal vprašanje ustanovitve okrajnega odbora za Gorenjsko v Kranju ter podal načelnik sklep, da zbornica za TOI ni proti ustanovitvi, če se doseže soglasje med vsemi gorenjskimi zadruzi. Načelnstvo kranjske zadruge je že vprašalo za mnenje vse gorenjske zadruge. Logično je, da so z okrajnim odborom v zvezi novi pripevki, naj bo slednji v Ljubljani ali v Kranju. — Vprašanju podnačelnika g. Šiške, ali naj načelnstvo še nadalje izvaja akcijo za ustanovitev okrajnega odbora v Kranju, so vsi navzoči pritrdili. Pri zadnji točki je bilo govora o bodočem načinu sestave zbornice. Razpravo o tem važnem vprašanju je otvoril zastopnik zbornice za TOI g. Fr. Žagar, ki je v mirnem in etvarnem govoru predložil zborovalcem pojem tega vprašanja. S pomočjo statističnih podatkov je dokazal dotedanje delo in skrb zbornice za obrtništvo. Delo ljubljanske skupne zbornice je služilo za vzor tudi drugim zbornicam. Tudi je dokazal s številkami, da je zbornica za obrtništvo več izdala kot pa od njeja prejela. Po njegovem govoru se je vnela preveč burna in viharna debata, katere so se udeležili gg. Pičman, Iglia, Šiška, Žagar in Sajovic. Besedni boj med g. Pičmanom, zagovornikom ločenih zbornic in g. Igliecem, ki je plediral za skupno zbornico, je največ povzročil, da so zborovalci, od katerih 90 odstotkov ni bilo poučenih, kaj pomeni eno, kaj drugo, glasovali s 76 glasovi proti 9 pa za ločene zbornice. Takega rezultata ni nihče pričakoval. Dostojnejši in zmernejši so se močno zgražali nad načinom debate.

Bančne bilance. Francosko-srbska banka v Belgradu, ozir. Parizu izkazuje za preteklo leto 1931 2.06 (1930 1.92) milj. frankov čistega dobička, iz česar znaša dividenda 5% kakor za 1931. Srbska privredna banka v Zagrebu izkazuje zmanjšanje hranilnih vlog od 4,5 na 4,1, upnikov od 0,4 na 0,16 ter reoskonta od 1,2 na 0,7 milj. pri glavnici 3,5 (3,0) milj. Med aktivni so se najbolj zmanjšali dolžniki in lombard (blagovni). Banka za trgovino in promet je 1930 prenesla svoj sedež v Zagreb pri glavnici 1,5 milj. Din znašajo tuja sredstva 2,64 milj. in čist dobiček 0,04 milj. Din.

Monopolni dohodki v januarju 1932. V mesecu januarju so znašali monopolni dohodki samo 157,5 milj. Din, dočim so znašali še v januarju lani 200,3, v decembru pa 176,8 milj. Videti je, da tudi dvig cene nekaterih monopolističnih proizvodov ni prinesel višjih dohodkov, kar je v zvezi s padajočo kupno močjo prebivalstva. Skupno so monopolni dohodki v prvih 10 mesecih proračunskega leta znašali 1846,6 milj. Din v primeri 2013,8 milj. v prejšnjem proračunskem letu.

Carinski dohodki tudi padajo in so znašali v januarju le še 55,8 milj., kar je pripisovati velikemu zmanjšanju naše zunanje trgovine. Še v januarju lani so znašali 89,3, v decembru pa 75,0 milj. Din. Skupno je bilo dohodkov od carin v prvih 10 mesecih tekočega proračunskega leta 611,95 milj., dočim so v istem času prejšnjega proračunskega leta znašali carinski dohodki 1280,3 milj., zmanjšanje znaša torej 668,35 (pri monopolih 166,7) milj. Din.

Borza

Dne 21. marca.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji izredno enostani in so vsi narasli z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen. Promet je minimalen. Ljubljana, Amsterdam 2283,41—2294,77, Berlin

Od natovorjene pšenice je bilo prodano in že dobavljeno 23.184 vagonov, v državi pa 14.627 vagonov, skupno torej 37.811 vagonov. V inozemstvu je torej ostalo še v skladiščih 8988 vagonov, v vlačilih 740, skupno 9728 vagonov, v državi pa je ostalo v skladiščih 8988, v vlačilih 2660, v prelovarjanju 98, skupno 4392 vagonov. Od količine, ki se nahaja v inozemstvu v skladiščih, je bilo prodanih še 2977 vagonov, ki se niso dobavljali, odnosno predani kupcu in tako znaša danes stvarno neprodana količina v inozemstvu okoli 7000 vag.

Skupna vrednost prejete pšenice znaša 842,9 milj. Do sedaj je bilo za to blago plačano 677,4 milj., tako da je ostal dolg 188,4 milj. ali 22,36%. Državna izguba je pokrita s kapitalom (svoječasno nekaj nad 260 milj.), z mlinsko razliko 120 milj. Din in s preferencialom, ki ima prili iz Češkoslovaške. Za dotedaj prejete količine država nima več plačevati, ampak samo za bodoče, v kolikor ne bodo prišla sredstva od mlinske difference.

1944.58—1955.38, Bruselj 790.68—794.62, New York 5645.47—5673.73, Curih 1094.35—1099.85, London 206.22—207.82, Pariz 222.91—224.03, Praga 167.75 do 168.61, Trst 292.54—294.04. — Isti tečaji kot na ljubljanski borzi so bili zabeleženi tudi na zagrebški in belgrajski borzi. Poleg tega je zabeležil Zagreb še New York kabel 5667,47—5695.73 ter Belgrad Bruselj 790.68—792.62. — Na zagrebški borzi je znašal skupni promet brez kompenzacij 128.616 Din.

Curih, Belgrad 9.05, Pariz 20.37, London 18.94, New York 518.12, Bruselj 72.30, Milan 26.7750, Madrid 89.10, Amsterdam 208.50, Berlin 123.15, Stockholm 103.50, Oslo 101.80, Kopenhagen 101, Sofija 3.74, Praga 15.33, Varšava 58, Atene 6.55, Carigrad 2.51, Bukarešta 3.00, Helsingfors 8.75. Dunaj, Dinar notira (valuta) 12.15.

Vrednotni papirji

Danes je bila tendenca za državne papirje evrstejša. Posebno evrsti so dolarski papirji, ker je na inozemskih borzah tendenca vključb specielnemu padcu papirjev Kreugerjevga koncerna zopet evrsta. Promet je bil danes prav slab na zagrebški borzi, ker je prišlo do zaključkov samo v 7% Bleru: 5000 dol. Nekaj več prometa je bilo na belgrajski borzi, kjer je bilo zaključeno 250 kom. vojne škode, 6900 7% inv. pos., 54.000 agrarov in 106.000 begl. obveznic.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 58 bl., 7% Bler. pos. 54 bl., Stavbna 40 den. Ruše 125 den.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 61—64.50, agrariji 31—32, vojna škoda kasa 222—225, 3, 221 do 225, 4, 220—221, 8% Bler. pos. 56.50—57.50, 7% Bler. pos. 52.50—53.50 (49, 52, 53), 7% pos. Drž. hip. banke 53—55, 6% begl. obv. 40—40.50.

Belgrad, Narodna banka zaklj. 4750, Priv. agr. banka zaklj. 245, 7% inv. pos. 63—64 (63.50), agrariji 31.50—32, vojna škoda 226—227 (227), 6% begl. obv. zaklj. 42, 41.50, 41.25, 7% Bler. pos. 52 den, 7% pos. DHB 52 den.

Dunaj, Don. sav. jadr. 91.30, Wiener Bankverein 11, Escompteges. 109, Zivno 75.50, Aussiger Chemische 94, Mundus 103.30, Alpine 12.10, Trbovoljska 31.50.

Žitni trg

Novi Sad, Koruza: bč., srem., ban. gar. 92—93, bč. gar. okolica Sombor 93—94, bč., srem. april, maj in junij 92½—95. — Vizo: bč., srem. beli 2% 210—220 (brez vreč). Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 34 vagonov.

Budinpešta. Tendence: mirna. Promet: tih. Pšenica: marec 12.54—12.61, zaklj. 12.64—12.66; maj 13.05—13.16, zaklj. 13.14—13.16. — Rž: maj 16.20—16.30, zaklj. 16.25—16.30. — Koruza: maj 15.06—15.17, zaklj. 15.15—15.20.

Chicago (začetni tečaj). Pšenica: maj 54.50, julij 56.50, september 58.125. — Koruza: maj 37, julij 39.75, september 41. — Oves: maj 23.25. — Rž: maj 45.25, julij 46.50, september 47.25.

Winnipeg (začet. tečaj). Pšenica: maj 61.125, julij 63, oktober 64.50.

Jajca

Današnje londonsko poročilo se glasi: »Primerljajot z zadnjim ponedeljkom so cene angleškemu blagu nazadovale in so padle na tako nizko nivo, da kontinentalno blago skoraj da ne more več konkurirati. Domača produkcija je ogromna in skoraj zadostuje za kritje cele uporabe.«

Pri nas je vsled še vedno vladajočega zimskega vremena in zaradi velikonočnih praznikov cena od časa našega zadnjega poročila ostala še neizpremenjena, pač pa se že v prihodnjem tednu pričakuje nazadovanje. Izvoz je usmerjen samo v Italijo. — Sv. Jurij ob juž. žel., 18. marca 1932.

Živina

Dunajski goveji sej. (Poročilo tvrdke Edv. Saborski in Comp., Dunaj). Prignanih je bilo 2031 goved, iz Jugoslavije 75. Cene: voli najboljši 1,80, I. 1,45—1,65, II. 1,20—1,25, III. 0,90—1,10, krave I. 0,90—1,0, II. 0,75—0,85, bikli 0,75—0,85, najboljši 1,0, klavna živina 0,48—0,72. Tendence: neizpremenjena.

Kože in usnje

Srebrne lisce. »Divja koža« na velesejmu je prešla v prodajo nekaj švedskih srebrnih lisic po ugodni ceni. Interesantom, tudi privatnim, so na vpogled 22. in 23. marca na velesejmu.

Domžale

Premijera »Carskega slaz na odru Godbenega doma. Prostrana dvorana godbenega doma je bila v nedeljo, 20. t. m. zopet veliko pretesna, da bi mogla dati prostora vsem, ki so prišli, da vidijo drama »Carski sel, ki je bila to pot prvič vpriporjena na slovenskem odru. Mnogo ljudi je moralo oditi, kar se v Domžalah ne zgodi vsaki dan. S »Carskim slaz« si je mladi dramski ansambel godbenega odra osvojil občinstvo. Dvorni ples in krasna scena v prvi sliki, nastop brodnikov in senerija v drugi sliki, to je bilo skoro dovršeno. Tudi tatarski tabor v česti sliki bi bil prav dober, ako bi scena meslo gozda kazala v daljavi Tomke, kakor je to v povesti, po kateri je igra dramatična. Zasedba vlog je bila zelo posrečena. Naslovno vlogo je v nekaterih prizorih še dokaj dobro podal g. Ivo Redenšek, ki je igro za oter tudi priredil. Izdajaveca Ogareva je kreiral g. Riedl. Odlikovali pa sta se v svojih zares čustvenih podanih vlogah gd. Juvanova kot Nadja in gd. Smetova kot Marja. Car, ki ga je dobro podal g. Oberwalder, ter njegov brat, veliki knez, g. Cesar, sta v sijajnih generalnih uniformah in z dobrim nastopom kar imponirala. Tudi poročevalca, francoski g. Vođnjov, angleški g. Ladstetter, sta zelo dobro odrezala v svojih vlogah, kakor tudi gd. Pavlinova kot Sangara. Višek je dosegla igra v česti sliki v prizoru, ko obsidijo in oslepijo Mihaela Strogova. Gd. Smetova kot Marja, in g. Redenšek kot

Ljubljanski esperantisti zborujejo

Ob zelo dobri udeležbi se je vršil pretekli teden XI. redni občni zbor kluba esperantistov v Ljubljani. Obnemu zboru je prisostvovalo nad 30 članov. Otvoril je občni zbor predsednik kluba g. Danilo Herkov. V kratkih besedah je orisal pomen esperantskega jezika in esperantske ideje. Ljudje se danes čedalje bolj oklepajo mednarodnega jezika. Posebno razveseljuje se širi esperantski jezik med velikimi narodi. Naravnost življenjska potreba pa je za male narode. Pri nas v Jugoslaviji se je v novejšem času začelo gibanje širiti jako močno v Srbiji in južnih delih države. V Sloveniji, kjer je bilo nekoč na višku, je zadnja leta malo padlo, vendar pa v zadnjem času zopet silno raste zanimanje za esperanto. Veliko važnost esperanta je uvidelo tudi že časopisje. Ravno slovensko časopisje nam je izkazalo v preteklem letu veliko uslugo.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Jože Kozlevčar, je razvidno, da je ljubljanski esperantski klub na drugem mestu v državi. Aktivnih članov ima 125. Klub je bil v stalnih pismenih stikih z Jugoslovansko esperantsko ligo in s klubi v Sloveniji. Korespondiral je tudi z inozemstvom. Tečaj je vodil tri. Prvi tečaj je vodil g. Jenec po metodi »Cec« s 30 tečajniki, drugega tajnik g. Kozlevčar v organizaciji diplomiranih tečajkov z 12 interesi, tretjega pa prof. Modrijan s 33 tečajniki. Klub je žel velike uspehe na tujsko-prometnem polju. Priredil je več predavanj. Za intimo življenja kluba so služili redni sestanki, ki so vsak četrtek v Narodni kavarni. Ljubljanski esperantski klub vodi gibanje v Sloveniji in beleži na organizacijskem polju prav lepe uspehe. Z njegovo pomočjo so se ustanovili novi klubi v Celju, v Mariboru, na Jesenicah in v Logatcu. Klub je proslavil 6. decembra 1931 10 letnico obstoja s celodnevним sporedom v Delavski zbornici. Javnost je ob tej priliki spoznala velik pomen esperantske ideje in veliko agilnost ter požrtvovalnost ljubljanskih esperantistov. H koncu je tajnik omenil tudi izredni pomen časopisja za širjenje esperantske ideje. Zahvalil se je posebno elovskemu časopisju, tako tudi »Slovenec«, ki je prinisal razne članke, poročila in novosti iz našega pokreta. Ilustrirani Slovenec pa je priobčil na pol strani slike kluba ob 10 letnici. — Tajniško poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dotedanji predsednik g. Herkov, za podpredsednika g. Reya, za tajnika g. Kozlevčar, za knjižničarke Marija Zupan in za blaginjaka Riko. Ostali odborniki so: gd. Milčič Jereb, gg. Ral Korene, Rajko Maks in Ivan Pirc. Revizorja sta gg. Kramar Jošt in Mara Petrič.

PRED PASTILAM
vnešjem vrata
in prehladom

Moste pri Ljubljani

SCHERIFF — ZUPANČIČ: »KONEC POTI«

Po daljšem presledku je dramski odsek v Mlad. domu na Kodeljevem, dne 19. marca zvečer, vpriporil Scheriffovo vojno dramo »Konec poti«. Igra je bila dokaj dobro naštudirana in se je — jako posrečila. Režiral in glavno vlogo je imel g. R. Pelicon, ki je v vlogi kapitana pač dosegel največ. Globoko zasnovana igra, do dna živčeta je res vžgala. Zlasti je bil dober v momentih, ki jih Scheriff naznača kot mejo na blanst. Prav tako zadovoljivo so podali ostale vloge gg. Juršič Frece in Sorn, posebej naj pa omenim g. Radija, ki je v vlogi mladega častnika ugajal pač vsakomur. Izrazil je podal on strah pred nevihto, tam spredaj, samo šestdeset metrov od njih v jarkih so Nemci, tu v angleški kaverni pa vse tiho, povsod tako strašno tiho! Mlad človek poln nemira vendar nekaj slut, zlasti ko odloži njegov tovariš častnik — Juršič — prstan in uro, ves bled in gledajoč v obraz smrtni, in ga vpraša: Tovariš, čemu —, čemu to! Sceno za tem je Juršič izkristaliziral! Sploh, vsak posebej se je potrudil, da poda to, kar mora, da se vživi v oni strašni čas, to se je videlo zlasti v pogovoru o solnčnem vzhodu in o — ptikih, ki so kljub smrtni selvi vseno prišli na bojno polje, tam vsaj malo peli in krašali čas, pa na dom spominjali one junake, ki so bili primorani žetati v jarkih. Zaključena veličastna scena — misterij Smrti je bila pretresljivo podana po režiserju g. Peliconu, ne razumem pa občinstva, kje najde tu mesta za smeh.

Občinstvo je napočilo dvorano do zadnjega kotlička, je pa bilo s častnimi izjemami pač ono, ki je navajeno na kowbojske filme in na Tom Mixa, igra je kakor sem dejal, res lepo uspel, upamo lahko na reprizo, kjer pa naj bi se po mojem mnenju uverture izpušile, ker nanjšjo vltis igre. Dramatskemu odseku smo hvaležni za lep večer in naj stopa po začrtani poti naprej, da nam še kaj pokaže. Zelo lepo so skrbeli igralci za čist jezik, česar pri ostalih diletantskih odrh žal prečesto tako zelo pogrešamo.

Naše Prosvetno društvo proslavi v dnehi 2. in 3. aprila svojo 25 letnico. Že dober mesec dni se pripravljajo društveniki, da bo proslava kolikor mogoče lepa. Dne 2. aprila, na soboto zvečer, ob osmih bi v Ljudskem domu gledališka predstava »Zlatorog«, pri kateri bo nastopilo nad 50 igralcev. Pevske točke. V odmorih bo igrala železniška godba. Naslednjega dne, 3. aprila, bo ob 9 ev. maša na Selu pri karmeličankah. Po ev. maši bo slavnostni občni zbor v Domu. Popoldne ob 3 bo ponovitve »Zlatoroga«. Po igri bo koncert. — Vsa sodna društva prosimo, da računajo z našo prireditvijo ter 3. aprila ne prirede ničesar same. Obnem pa tudi prosimo za čim večjo udeležbo v nedeljo pri igri ter da si po možnosti na podlagi poslanega načrta rezervirajo vstopnice. Pričakujemo, da bodo vsa društva vpoševala naše težnje ter nas bodo na proslavi tudi polnoštevilno obiskali.

Knjižnica v Ljudskem domu je odprla vsak večer od 19—20. Segajte pridno po knjigah. Mohorjeve knjige lahko naročite pri hišniku.

Strogov sta privabila s svojo zares čustveno podano igro v tem prizoru mnogim solze v oči. Po česti sliko so na odru igralci napravili skupino in v imenu godbe je spregovoril g. Vrečar. Pozdravil je število občinstvo in je predstavil g. Redenška, ki mu je njegova soigralka v imenu vsega ansambla poklonila sopek cvetja in mu čestitala k njegovemu uspehu. Sledil je buren aplavz. Zeleti je, da bi tej moralno in gnotno dober uspeš predstavi sledilo še mnogo enakih. Le tako naprej!

100 let

ki mogel učakati vsak normalen človek pri umni uporabi svojih sil.

Kdor hoče ostati zdrav in dolgo živeti, naj se varuje vseh mogočih okvar po dražilih kakor je n. pr. kofein v kavi. Pijte kavo Hag! Le-ta je tako čista, kakor daje rasti narava vsaki lini zrnati kavi, ter je neprekosljiva glede prijetnega okusa in arome, zraven pa razjemo neškodljiva.

Toda posebno važno je, da pospešuje kava Hag tudi duševno in telesno tvornost. Te praktične izkušnje potrjujejo znanstvene preiskave.

Višnja gora

Grče legajo in padajo. 92 letnega starčka je pokosila smrt; v četrtek so pokopali Antona Pajka, po domače »Mihetovca« iz Drage. Bil je čudak svoje vrste, obenem pa moč vztrajnosti — čeprav svojih načrtov ni mogel izpeljati do konca in je v njih umrl. Na vsak način je bil prepričan, kar se dosedaj še ni posrečilo vsem inženierjem sveta, da se bo njemu gotovo posrečilo: pognati »večno kolo«, takozvani »perpetuum mobile«, ali kakor je rajni Mihetovec dejal »prpete motovile«. Pri delu na tej iznajdbi je vedno bolj zamenjal posestov, katero je zelo obširno posedoval po očetu, da je bilo končno celo prodano in je prišlo v druge roke. Vedno je nosil s seboj načrte in orodje v vreči ter leseno kolo čez ramo, še sedaj, ko je popolnoma obubošan prišel na vzdrževanje občine. V svoji navdušenosti je pridobil in navdušil za svoje načrte celo nekaj brihtnih glav, ki so z njegovim tuhtanjem in delom upale, da dobijo patent na to njegovo iznajdbo; pa kolo se ni maralo vrteti, ni hotelo ubogati. Poganjali so ga, pa se je polagoma ustavljalo in se je ustavilo; niso si dali dopovedati, da se trenje ne da premagati! Še zadnje dneve, ko je popolnoma opešal, je imel okrog postelje razpostavljena kolesa in cel zavitek načrtov — siromak pač ni vedel, da se samo kolo časa nikdar ne ustavi; da samo smrt nikdar ne miruje, in ta ga je rešila vsega gorja in pomanjkanja. Usoda je pač hotela, da je umrl prav v tisti hiši, katera je bila svoj čas njegova in katero je na račun svoje iznajdljivosti napravil. Naj njegov nemirni duh najde zaželeni mir in milost pri usmiljenem Bogu!

Jesenice

Na praznik svetega Jožefa se je v Krekovem prosvetnem domu proizvajal Pasijon, ki je privabil velike množice gledalcev z Jesenic in okolice. Tudi na cvetno nedeljo je bila pri obih predstavah polno zasedna dvorana. Vstopnina je bila skrajno nizka, čisti dobiček pa namenjen brezposelnim revežem. Pasijon je izpadel v veliko zadovoljstvo, nekatere slike so bile naravnost očarljive. Pevski je vse predstave spremljal s primernim petjem, tako da je bil uspeh v resnici nad vse zadovoljiv.

Nedeljski sport

Pri nas smo zopet počivali. Zato je bilo velikih živahnosti po drugih sportnih centrih. V Zagrebu sta se sestali dve moštvi, v katerih so igrali naši najboljši nogometaši. Od vseh medmestnih tekem v državi, sta se največkrat srečali zastopstvi Zagreba in Belgrade. Vselej je šlo za prestiž, kje so bolj-ši nogometaši. Kvaliteta zagrebskega nogometa je padla, medtem ko so v Belgradu veliko pridobili. Pogosta gostovanja prvovrstnih inozemskih moštvo so Belgrajčanom veliko pomagala. V Zagrebu so večje mednarodne tekme, tako kot pri nas, čedalje redkejša. Zato so vsi pričakovali zmago Belgrade. Pozabili so vsi tisti, ki so pričakovali zmago Belgrade, da se igra nogomet! Kdor je to vedel, ni bil presenečen, vsi ostali pa temeljito. Nič manj kot 6:1 je rezultat tekme Zagreb-Belgrad. Tako temeljito lekcijo so dobili Belgrajčani lani od Dunaja. Zagrebško nogometno zastopstvo je bilo dober sestavljen, celo iz Svice so povabili Zivkovića in Hitreca. Belgrad je za zastopalo moštvo B. S. K. Ze v tem se vidi podedenjanje nasprotnika. Vsa-ko še tako izvrstno moštvo ima slabše igralce, katere se za reprezentančne tekme izmenja. Dobro moštvo je le baza za sestavo reprezentance, nikoli pa samo ne more dobro reprezentirati nogometa enega mesta. Zlasti ne nogometa Belgrade, kjer imajo precej prvovrstnih igralcev. Lekcija je za-torej zaslužena.

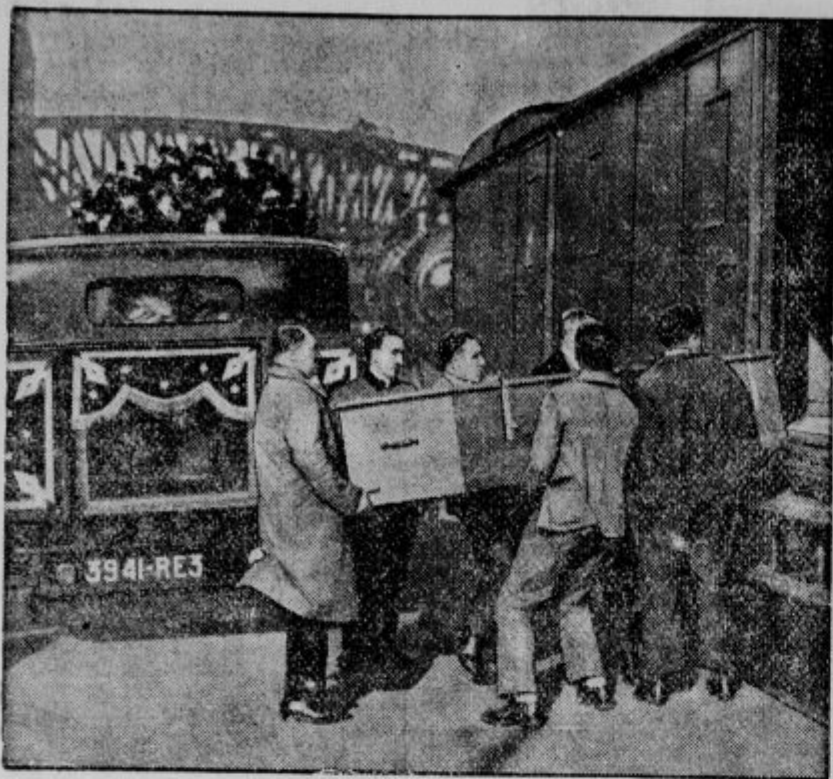
Vse eno se čudimo naši nogometni zvezi. Organizirala je poseben odbor za »uslivanje« profesionalizmac. Kaj ta odbor dela, ne vemo. Pač pa vemo, da Zivkovič in Hitrec nista »čistac amaterja«. Veliko se je svoječasno govorilo o teh dveh igralcih. Iz Ljubezni do Svice oziroma kluba »Gras-shope« gotovo tamkaj ne igra. Zmaga Zagreba je zaslužena, kajti oni so v vsakem oziru pred-njaši Belgrajčanom. Tekmi je prisostvovalo 6000 gledalcev, par tisoč je bilo izven igrišča. Kriza!

Dunaj je bil zopet enkrat pozorišče tekme, o kateri se je po vsej Evropi veliko pisalo. Za med-narodni pokal sta igrali Avstrija in Italija. V tej konkurenčni tekmujejo poleg zgoraj omenjenih držav še Češka (pokal je poklonil dr. Svehla), Madjarska in Svica. Prejšnjo zmagovali Italijani, tu- di sedaj so vodili s osmimi točkami pred Avstrijo, ki so imeli samo šest točk. Od nedeljske tekme na Dunaju je bilo odvisno vodstvo za Avstrijo, za Italijane pa ponovna dokončna zmaga. Enajst-krat sta dotedaj igrali ti dve državi zastopstvi. Avstriji so zmagali šestkrat, Italijani enkrat. Štiri tekme so končale neodločeno. Razmerje golov je bilo 24:9. Italijanski nogomet, ki dobiva izdatne državne podpore, je v zadnjih dveh letih veliko napredoval. Zato je bila nervoznost na obeh straneh precejšnja. Na Dunaju kaj takega še ne pomin-ja. V oni uri je bilo prodanih v predprodaji 45.000 vstopnic! Iz Italije, Češke, Madjarske so pri-hiteli tisoči k tej tekmi. Šlo je v resnici za veliko. Zmagali so sedmice v dvajseti tekmi Avstriji z 2:1. Pištel toda značilen rezultat. Avstrijejo so do-ma še vse eno na boljšem od Italijanov. Novi du-najski stadion je bil nabit poln, 60.000 gledalcev, stotisoči pa po radiu, so sledili gigantski berbi.

Istočasno sta se srečali v Pragi drugi dve za-stopstvi v borbi za isti pokal. Madjari in Čehi. Na lastnih tleh so morali Čehi priznati premoh Madja-rov, ki so zmagali s 3:1. Po nedeljskih tekmah se je tabela malo spremenila. Vodstvo so prevzeli z istim številom točk (8) kot Italijani, Avstriji, ki imajo boljše razmerje golov (A. 15:7, I. 12:8). Madjari so ostali s sedmimi na tretjem, Čehi s šil-rimi na četrtem, Šviciarji z 1 točko na petem me-stu. Tako pestre in za nogomet važne nedelje so tudi v inozemstvu redke.

Pridobivate novih naročnikov!

Žalosten konec kralja vžigalic

Prevoz krste Ivarja Kreugerja iz Pariza v Stockholm.

ZIVLJENJE IVARA KREUGERJA.

Mož, čigar nenadna prostovoljna smrt je tako vzburla že itak vzburkano svetovno gospodarstvo, se je rodil 2. marca 1881. v Calmaru na Švedskem. Njegov oče, Ernst Kreuger, je sedaj konzul v Stockholmu in je 8. marca praznoval 80. letnico svojega rojstva. Ivarjev oče je imel v Calmaru dve majhni tovarni vžigalic, za katere je hotel navdušiti tudi sina. Toda mladi Ivar je kazal več navdušenja za inženjerski poklic, ki ga je tudi dosegel. Naslov civilnega inženjeja, ki ga je dosegel na univerzi v Stockholmu, je bil edini naslov, ki ga je Ivar Kreuger nosil tudi v času največje slave. Po končanih študijah je odšel v Ameriko, kjer se je udejstvoval kot agent za nakupovanje nepremičnin, kot konstruktor motorjev in kot gradbenik. Iz Amerike je odšel v Afriko, kjer je zgradil hotel Carlton v Johannesburgu, ki je eden največjih hotelov na svetu.

L. 1907 se je vrnil na Švedsko, kjer je skupno s svojim prijateljem inženjerjem Tollom osnoval družbo Kreuger & Toll, ki se je sprva bavila z gradbenimi posli.

L. 1913 pa je Kreuger posodil svojo delavnost in neizčrpano energijo industriji vžigalic. Zdel je z očetovima tovarnoma, katerima pa se je kmalu pridružilo vso polno drugih tovarni vžigalic in leta 1917 se je ustanovila družba z imenom »Svenska Tandsticks Aktiebolaget« pod vodstvom I. Kreugerja. Družba je v tehničnem in gnotnem oziru sijajno uspevala. Dokaz za zadnje je dejstvo, da je leta 1917, ko se je ustanovila, razpolagala s kapitalom 45 milijonov švedskih kron (700 milijonov dinarjev), lanske leto pa je znašal njen kapital že 360 milijonov švedskih kron (5 in pol milijarde dinarjev).

Takoj po končani svetovni vojni je Kreuger prešel na osvajanje celokupne svetovne vžigalnice industrije in leta 1919 je bila osnovana mednarodna vžigalčna družba, pri kateri so udeleženo vse velike svetovne banke in med drugimi bogataši tudi Rockefelleri. Ta veliki trust ima 150 vžigalnih tovarni v 40 različnih državah, kjer je zaposlenih 60.000 delavcev.

FINANČNA VLOGA KREUGERJA.

Središče mednarodne vžigalnice družbe, na katere čelu je stal Kreuger, je bila švedska družba Kreuger & Toll. To je ogromna koncern, ki ima poleg tovarni vžigalic v posesti mnogo švedskih bank, dalje rudnike, tovarne celuloze itd.

Za svoj veliki uspeh se ima Kreuger predvsem zahvaliti svoji izborni taktiki, s katero je znal prodreti v razne države in si na ta lep način pridobil monopol za izdelovanje vžigalic. Znal je izkoristiti finančne težave v posameznih državah. Državi, ki je bila v denarni zadregi, je s kavalirsko gesto ponudil pomoč v obliki posojila. Pri pogodbi pa si je izgovoril monopol za izdelovanje vžigalic v dotični državi.

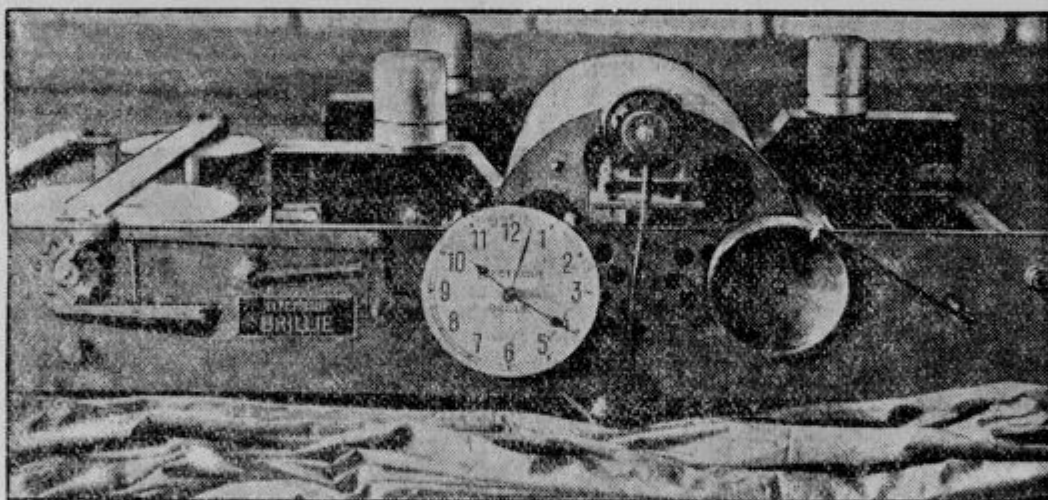
Računajo, da je Kreugerjev švedski trust v teku šestih let od 1925 do 1931 — raznim državam oddal dolgoročnih posojil za skoro 300 milijonov dolarjev in dobil monopol za izdelovanje vžigalic. Tako se je zgodilo tudi z našo državo, ki ji je Kreuger dal kredit, 25 milijonov dolarjev. Razen Jugoslavije je posodil tudi Franciji (75 milijonov dolarjev), ki mu je za to podelila red Castne legije, dalje Madžarski (36 milijonov), Romuniji (40 milijonov) itd. Nemčiji je Kreuger dvakrat prisločil na pomoč: prvič, ko je podal stalno Youngovega posojila 56 milijonov švedskih kron, in drugič leta 1929, ko ji je posodil 125 milijonov dolarjev za ceno monopola. Švedski trust ima kontrolo nad industrijo vžigalic v 45 državah, in sicer v Evropi, Ameriki in Aziji.

Kreuger je s svojim koncernom stvoril zasebni finančni in industrijski sistem tipa, ki v Evropi pred njim še ni obstojal. Ustvarjajoča sila tega člo-

veka je bila čudovita. Bil je eden nevidnih gospodarjev in diktatorjev svetovnega trga. Bil je ona tajinstvena osebnost, ki je stala v ozadiju večine finančnih transakcij, ki so bile izvršene po vojni.

POLOM.

Na drugi strani pa je Kreuger pritiral svoj sistem do eksrema. Njegov trust je delal in se širil z lastno inflacijo. Kapital je begal sem in tja in se premetaval po vedno novih kanalih. Mednarodna gospodarska kriza je tudi Kreugerja močno udarila. Njegova, po vsem svetu raztresena podjetja so se začela majati, ker so v produkciji utrpela precej izgube. Vrh tega pa so še države-dolžnice radi slabega finančnega položaja ustavile odplačevanje dolgov in trust je zašel v težaven položaj. Kreuger se je napotil v Ameriko, da bi tam dobil posojilo, in sicer 100 milijonov dolarjev, pa so ameriški fi-

Govoreča ura. Na pariškem observatoriju so postavili uro, ki vsako minuto napoveduje čas. Vsi telefonski naročniki se lahko naročijo in ob vsakem času zvežejo s to govorečo uro, ki jim napove točen čas.

nančniki gladko odbili njegovo prošnjo. Pogajali pa so se še naprej in Kreuger je bil naposled zadovoljen tudi s posojilom 10 milijonov dolarjev. Vrnil se je v Evropo in se ustavil za nekaj dni v Parizu, kjer pa je prejel brzopjavo, v kateri mu ameriški bančniki sporočajo, da mu radi krize ne morejo posoditi niti 10 milijonov. Kreuger je uvidel, da bo težko najti pomoč. Odločil se je za beg iz življenja.

Zakaj ni poskusil mož, čigar osebnost je izžarevala neupogljivo voljo do zmage in trumfa, še na drug način sanirati svojega podjetja? To je vprašanje, ki ga bo težko razrešiti.

GROZNE POSLEDICE KREUGERJEVEGA DEJANJA.

Pokojnika so dičile lepe lastnosti, kakor nenavadna pridnost, vztrajnost in skromnost, tako da bi bil lahko postal vzor moža, ako bi se ne bil nazadnje ustrašil sam svojega dela in šel nejnauško v prostovoljno smrt. Sinovi modernega kapitalizma menijo, da je šel Kreuger v smrt, da reši čast svoje zastave, ki doslej še ni bila omadeževana z nobenim neuspehom. Toda samomor, ne samo da krščenstvo strog obsoja, temveč nikakor ne more biti junaštvo; kajti juna kje tisti, ki vztraja v borbi do konca. Koliko družinskih tragedij je povzročil Kreugerjev samomor?

V Weisensteinu na Estonkem se je obesil vodilni ravnatelj tovarne za vžigalice, ki je bila last Kreugerjevega koncerna. Ravnatelj je izgubil vse svoje premoženje zaradi padca Kreugerjevih delnic. V Stockholmu se je iz obupa zaradi krize v Kreugerjevem podjetju sam usmrtil trgovec Lorenzen, ki je naložil vse svoje premoženje v Kreugerjeve delnice. Razen njega se je v Stockholmu usmrtil še neki k. Jevovodja, ki je zaradi padca Kreugerjevih vrednosti izgubil mnogo denarja.

KREUGER V JUGOSLAVIJI.

Kreugerju se je posrečilo tudi v Jugoslaviji dobiti monopol na vžigalice. Predvsem je Kreuger pokupil 51% akcijskih tovarni vžigalic »Drava« v Osijeku, nadalje tovarne v Vrbovskem in Rušah. Državi je ponudil posojilo v znesku 22 milijonov dolarjev na 10 let pod pogojem, da bo priznan monopol na vžigalice. Država je na to tudi pristala in Kreuger je ustanovil »Jugoslovansko društvo vžigalic« v Beogradu, kateremu je bila podeljena izključna pravica, da sme proizvajati vžigalice. Društvo je dobilo v roke tudi tovarno v Vrbasu, medtem ko je tovarno v Dolcu same vzele v najem. Zdi se, da ni Kreugerjev polom prizadel »Jugoslovanskega društva« vžigalic, v kolikor je ta industrija zelo plodovna; verjetno pa je, da pride društvo v druge roke.

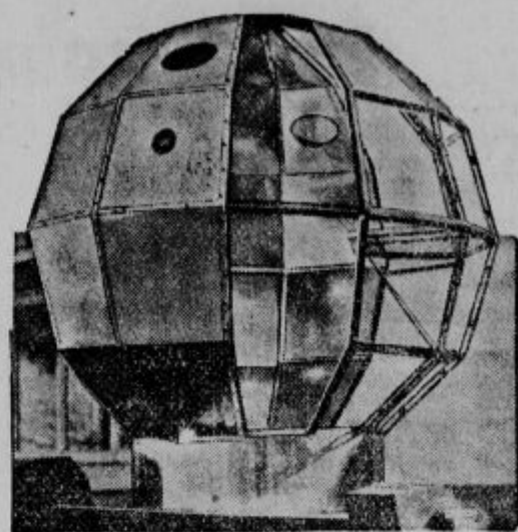
**Kupujte kolke
Profituberkulozne lige!**

Nova turščina

Kemalova Turčija je obrnila v svoji dosledno nacionalistični politiki hrbet starim arabskim in perzijskim jezikovnim vplivom. Novi poslovni, uradni in književni jezik hoče biti popolnoma turški. V silo se rajši poslužuje evropskih tujk, a ne trpi nobenih spominov iz stare pravoverne dobe. Tako srečamo dnevno v vladnem listu »Hakimî et Mille« francosko pisane besede »conception«, »contingents« itd. Izraz »compensations« najdemo celo v novem davčnem zakonu. Dosedanja označba »staviz« je bila namreč arabskega izvora; zdaj je ne marajo več rabiti. Znanstveni krogi morajo zdaj na zahtevo vlade z mednarodnoveljavnimi francoskimi označbami nadomestiti arabske izraze v fiziki, kemiji itd. Reforma je naležala seveda na velike težave, ker je shajala predvojna turščina skoro povsod brez evropskega besedila. Ves njen državni ustroj je bil zgrajen na častitljivem srednjeveškem, pretežno arabskem izrazoslovju. Edino izjemo je pomenilo mornarstvo, kjer so se udomačili v teku stoletij številni italijanski izrazi kot »navion«, »sigorta« in sl. Kristjanska raja ni smela kupovati in voditi ladje, to je bila muslimanska predprava. Zato je zelo neznatno število slovanskih in grških pomorskih izposojenk. Za arabščino značilni »izafet«, zloženke iz dveh samostalnikov oz. samostalnika in pridevnika (kakor jih pozna tudi nemščina) so zdaj neusmiljeno preganjani: skoro vse turške trgovske tvrdke so morale spremeniti naslove. Seveda niso nove »nacionalne« besede večkrat tako izrazite in značilne kakor stare arabske. Dnevnik »Haber« je razpisal nagrade za najboljši turški pozdrav. Dosedanji izrazi: »Sab ahinir hair olsun« oz. »Selamum alejkum« (za »dober dan«) ali »têşekkür édérime« (v pomenu »hvala«) so za reformatorje predolgi. Pravijo, da ne odgovarjajo poslovnim naglici novega življenja. Izraza »na svidenje« turščina sploh ne pozna in ga mora »Haber« šele ustvariti. Namesto kratkega »zbogom« pravijo Turki »Allaha ismarladik« (priporočam vas Bogu). Potrebno bo dosti dela za zmago nad spomini, ki jih je zapustilo nekdanje starinsko življenje.

Državljanstvo cesarice Zite

Iz Budimpešte poročajo, da je bivša cesarica Zita v smislu novih določil državljanstva madjarskega zakonika te dni pri madjarskem poslanstvu v Bruslju vložila prošnjo za podelitev madjarskega državljanstva. — Prošnja je bila seveda takoj ugodno rešena.

Polet v stratosfero nameravata podvzeti dva mlada avstrijska inženjerja Teodor Zichy in Braun. Slika predstavlja gondolo, ki ima obliko krogle in je sestavljena iz duraluminija.

Beda ruskih kmetov

Stalinova agrarna reforma je doživela »sijajno stoođotno uresničenje«. V razlašeni obubožani ruski vasi je zavladala nepopisna zmeda. A v Moskvi se že opazuje namesto zmagozlasja iztreženje. Kmečki stan tvori slejkoprej pretežno večino ruskega prebivalstva. Tu se zbirajo črni oblaki. »Pravda« od 6. t. m. prinaša velik obupen govor poljedelskega komisarja Jakovljeva, ki je »po boljševiško iskreno in neprikrito« poročal vladi o »veliki nevarnosti v zvezi z letinoc«. Povprečni lanski pridelek je znašal v buržujski Evropi od 20 do 24 stotov na hektar pri rži in od 23 do 30 stotov pri pšenici. Za Rusijo pomenijo te številke nedosegljiv ideal. Vendar je pred vojno količina pridelka stalno narasčala in znašala leta 1913. povprečno do 8,5 stotov

na hektar. »Vrednotimo« pokrajino so pridelovali tudi dvo- in trikratno količino. Stalinove »žitne tovarne« niso v stanju dohiteti tudi teh dokaj nizkih števil. Lani so na primer pridelali v Kahovki, najboljšem ukrajinskem okraju, samo od 4 do 8 stotov ozimne pšenice in od 4 do 7 stotov rži na hektar. V Bugurskanskem stepnem okraju ob Srednji Volgi znaša letina celo samo od 1 do 2 stotov na ha. Jakovljeva mora priznati, da izgleda sovjetsko poljedelstvo kakor »na novo zgrajeno, šele sprožena tovarna: ploskop je pod streho, stroji so v delu, na zunan je vse v redu. A če bomo pogledali noter, vidimo, da ni nikjer tal in stropac. Vzroki polomije tičijo seveda v nezadovoljstvu izkoriščenih kmetov, ki skrbijo samo za lastno beraško prehrano, a se ne zmenijo za sovjetsko »nesito žrelec«. Jakovljeva poziva sovjetsko uradništvo, ki vedno ustvarja nove kolektive, da bi poročalo v Moskvo o doseženih uspehih, naj ustavi priganjanje in pusti kmete pri miru. »Imamo že zadosti kolektivov! Kaj nam koristijo, če se ne zmenijo po kolektivih včlanjeni kmetje za mraz na severu in sušo v stepi, temveč nemarno zbrčkajo grudo in raztresejo dragoceno seme, ne da bi se pobrigali za mraz in plevel, ki uničujeta vzhajajoče žitoc. Jakovljeva zahteva ostre kazni za nemarne orače in sejalce ter poziva na pomoč agromome. »Če smo preganjali izobražence, ki so dajali potuho našim razrednim sovražnikom, ne pomeni to, da smo načelni nasprotniki poljedelske kulture.« Preganjani ruski izobraženci svetom morajo ustvariti napredno gospodarstvo. Jakovljeva ne pove, odkod bodo vzeli ti nesrečni agronomi potrebno dobro voljo in gnotne pripomočke, če bo služilo sovjetsko poljedelstvo slejkoprej nasilni »socializaciji« na kmetih. Zunanjemu opazovalcu je jasno, da ne bo doživelo rusko poljedelstvo nobene boljše bodočnosti, dokler ne bodo postali obupani kmetje iz tlačanov zopet lastniki svojega sveta in pridelka. Zda so samo izkoriščani in niso v stanju ogrevati se za veliko mednarodno proletarsko poslanstvo Sovjetske zveze. Boljševiki tega nikoli ne bodo uvideli, ker bi morali zato opustiti svojo socialistično veroizpoved. Zato bodo njih težave vedno neznosnejše. Rusija bo doživela novi gospodarski razvoj samo po padcu sovjetov v dobi osebne in gospodarske neodvisnosti, po kateri hrepeni ruska vas.

POBIJAJMO KRIZO!

Obleke, površnike, trenchcoate, vetrne jopiče in vsa druga oblačila za gospode, ter blago zadnjih novosti oddajamo po globoko znižanih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Amerikanska... V bližini Lindberghovega posestva postavljeno letalo, s katerim se za 130 Din lahko preleti na hišo, iz katere so ukradli mladega sinčka. Ameriškim bogatašem služi tudi ta žalosten slučaj za senzacijo in hodijo past svojo radovednost nad hišo žalosti.

Zastava mandžurske republike, najnovejša država, ki je bila ustanovljena pod protektoratom japonske države, ki je pa Kitajska ne prizna.

Št. Jernej

Pospeševanje konjereje. V svrhu požitve in obnovitve v šentjernejški dolini nekdanj sloveče konjereje je banska uprava poslala 4 žrebe, ki so jih nastanili v gospodarskem poslopiju bivše Brulčeve, sedaj občinske imovine. — Koristno je to, a še bolj nego žrebecev bi konjereji potrebovali krmne, zakaj dokler bodo živali živele večinoma samo ob slami in vodi, se pleme ne bo izboljšalo niti konjereja dvignila do nekdanjih slovečih višin.

Vremenske nepravilnosti. Pomlad je tu, a vse delo miruje in počiva, ker ni zime ne konca ne kraja. Ozimina gnije pod snežno odejo, trsje čaka v vinogradih neobrezano in polje sameva otožno in zapuščeno. — Ljudje tožijo in s strahom v očeh gledajo te žalostne čase!

Nova mesnica. G. Martin Rangus s Sel je začel obratovati v bivši Majžljevi mesnici. Sedaj imamo v vasi 4 mesnice. — Tudi okoliški kmetje večkrat koljejo doma in prodajajo meso po dokaj nižji ceni nego mesarji.

Modra galica. Konzumno društvo je naročilo 5000 kg modre galice, ki se bo prodajala vinogradnikom po 5,35 Din za kg. — Hranilnica in posojilnica je na pobudo g. svetnika Lesjaka naklonila v ta namen tudi 1000 Din podpore, da je tako cena galice čim nižja.

Radio

Programi Radio-Ljubljane

Torek, 22. marca: 11.30 Šolska ura: Slovenska Velika noč — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški nastop — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Dr. I. Grafenauer: Nemščina — 19.30 Dr. Fr. Stiele: Glavne razvojne faze v umetniški zgodovini — 20.00 Fonetični studij, vodi g. dekan filozofske fakultete dr. F. Veber — 20.30 Prenos iz Zagreba.

Sreda, 23. marca: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza 17.30 Plošče 18.00 Gospod. ura: Pirhi 18.50 Alojzij Zupanc: Belokranjske pravljice 19.00 Dr. I. Preobraženski: Ruščina 19.30 Kaj nam pomeni danes Goethe? Misi ob stoličnici njegove smrti (univ. prof. dr. Jakob Klemenčič) 20.00 Glasbeno predavanje (g. Širjanec) 20.30 Springer: Večer na Golgoti, poje zbor »Ljubljane« 21.00 Salonski kvintet.

Drugi programi

Sreda, 23. marca: Budapest: 12.05 Pesmi ob spremljevanju harfe 20.15 Haydnov koncert igra operni orkester Ciganska glasba Prenos koncerta iz Berlina in z Dunaja — Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert 20.00 Klasična operetna glasba 22.15 Ciganska glasba — Praga: 19.30 Večerni koncert 21.00 Operna glasba — Laugenberg: 12.50 Zabavna glasba 20.00 Plesna glasba in koračnice 22.30 Nočna glasba — Rim 12.45 Instrumentalni in vokalni koncert 20.45 Operni prenos — Belgrad: 12.05 Radio orkester 20.00 Češki koncert 21.00 Goethe in erbek narodna poezija, predavanje 21.50 Ruska glasba 22.55 Jazz — Berlin: 20.00 Iz klasičnih operet 22.00 Koncert brezposelnih godbenikov — Katovice: 19.05 Chopinove skladbe 22.45 Plošče — Stuttgart: 12.35 Nordijska violinska glasba 19.45 Zabavni koncert 21.30 Violinski koncert 22.55 Zima v pesmih — London: 19.30 Vokalni oktet 21.00 Pianinski koncert 21.30 Plesna glasba 22.15 Nabožne pesmi — Milano: 11.15 Pestra glasba 20.45 Operetni prenos — Zagreb: 12.30 Plošče 20.30 Nabožna glasba 21.30 Radio orkester — Moravska Ostrava: 19.35 Goethejeve pesmi 20.55 Praga — Trst: 13.00 Radio kvintet 19.05 Radio kvintet 20.30 Milano.

Postna jedila

Ribe - sveže, slane in konzervirane; razne sire; specialiteto slane kumarece dobite poceni v delikatesni trgovini UHLER, Maribor — pod Rotovžem — Glavni trg štev. 14.

ŠTAMPILJE

v najnovejši izdelavi in najceneje izdeluje SOKLIČ, Maribor, Aleksandrova cesta 43

Rane in kožne bolezni

razpokane, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, hraste, zobne otekline, opekline in ozeblin zdravni in po redni uporabi preprečuje splošno znana BARTULICEVA ZDRAVILNA MAST

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1899, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulič, Zagreb, Jelacičev trg 20. — Cena škatljici 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Humboldt:

Na Orinoku in v pragozdovih Južne Amerike

(Dalje.)

Kdor se še nikoli ni vozil po ogromnih rekah v tropični Ameriki kakor po Orinoku ali Magdalenalem velotoku, ne more niti vedeti niti pojmiti, kako mora popotnik neprestano in vsak trenutek trpeti zaradi nadležnega mrčesa, ki napolnjuje zrak in kako neizmerno množice žuželk onemogočijo človeku, da bi se naselil v nekaterih pokrajinah. Pa naj se človek še tako navadi brez tožbe trpeti in naj se še tako globoko zanima za kak predmet, ki ga ravno opazuje — nehoti popusti pozornost pri znanstvenem delu, ko mu moskiti, zanduki, jeti in druge žuželke pokrivajo obraz in roke, ko zabada svoje rilčke, konjujoče se v igle, skozi obleko in mu lezejo v usta in nos, da mora začeti kihati in kašljati kakor hitro hoče na prostem govoriti. V misijonih ob Orinoku, v vaseh, obdanih od neizmernih pragozdov, pa nudijo moskiti neizčrpno gradivo k pogovoru in zabavi. Če se srečata zjutraj dva človeka, gotovo se najprej vprašata: »Kakšni so se vam zdeli zanduki danes ponoči?« — »Kako je danes z moskiti?« Ta vprašanja nas spominjajo na neko vjudnostno frazo, ki je bila v navadi na Kitajskem v davnih, divjih časih. V tem snebeškem carstvu so se tedaj tekale pozdravljaji: »Vov-to-hov?« — »Ali so vas danes ponoči kaše nadlegovale?«

Na visokih planotah, višjih od 800 m nad morskno gladino, v zelo suhih nižinah, zelo daleč od velikih rek, kakor n. pr. v Kumani in Kalabozi, pa ni niti toliko komarjev kakor v najbolj gozno-

seljenih deželah v Evropi. Toda v Nueva Barcelona in še dalje proti zapadu na obali, ki se razprostira proti riliču Koderu, pa se zopet strahovito pomnože. Med malim pristaniščem Higuerote in izlivom Rio Unare so se nesrečni domačini navedli zakopavati se ponoči do 1 decimeter globoko v pesek, da jim le glava moli iz njega, ki pa jo pokrivajo z ruto. Med 7. in 8. stopinjo severne zemljepisne širine mora popotnik, kadar se pelje po Orinoku navzdol od Kabrute proti Angosturi in pa od Kabrute navzgor proti Ruani, sicer tudi trpeti zaradi pikanja žuželk, ali to nadlego se še razmeroma lahko prenaša. Kakor hitro pa pride preko izliva Rio Aranka in skozi ožino pri Baraguanu, se nenadoma vse izpremeni in od tod dalje nihče več ne najde miru.

Najnižje zračne plasti so tod do 6 metrov visoke kakor z gosto paro prenasršene s strupenimi žuželkami. Če stopiš tam v kak temen prostor n. pr. v kako jamo pri kataraktih, ki je nastala pod nagramenim skalovjem in se ozreš proti vhodu, katerega obseva sonce, tedaj ugledaš oblake moskitov, ki se zdaj zgnate, zdaj zopet zredijo, kakor se te živalice v svojem nekako ritmičnem in počasnem premikanju združujejo in zopet razletavajo. Ob brzicah v Atures, posebno pa v Majpures doseže množina moskitov in s njimi trpljenje svoj višek. Humboldt je dvomil, da bi bila na zemlji še kaka dežela, kjer bi moral človek trpeti groznejše muke kakor tod v deževni dobi. Nekli Saliva Indijanez je rekel patru Gumilli: »Kako prijetno je pač bivati na luni! Tako je lepa in svetla, da tam gotovo ni moskitov.« Luno, spremljevalko naše zemlje, smatrajo divji Amerikanci za bivališče blaženih, za deželo, kjer je vsega v izobilju. Eskimo, kateremu je deska ali drevesno deblo, ki ju je morsk tok zanesel na pusto obalo njegove

domovine, pravi zaklad, misli, da se razprostirajo na luni velike gozdnate nižave; Indijanez iz neizmernih gozdov ob Orinoku vidi tam gori širna, gole savane, kjer moskiti nikdar ne pikajo tamnožnjih prebivalcev.

Popotniki so se v Mandavaki sestali z nekim starim misijonarjem, ki jim je ves žalosten potožil, da ima na svojem hrbtu že »dvajset moskitovih let«. Pozval je popotnike, naj si dobro ogledajo njegove noge, da bodo mogli nekega dne tam za morjem pripovedovati, koliko morajo ubogi misijonarji v gozdovih ob Kasikviareju pretrpeti. Ker zapusti vsak moskitov pik majhno črnorjavo piko, so bile njegove noge tako zelo lisaste, da zaradi strjene krvi bele kože niti videti niso mogli. V španskih samostanih so nepokorne menihe kaznovali v onih časih tudi s tem, da so jih premestili v dežele ob Orinoku, ali kakor so se izražali, izročili so jih moskitom.

Čim više pa potuješ proti visokim planotam mogočnih And, tem bolj ginevajo moskiti in svobodneje diha človek. Tam gori vdihuje človek čist in svež zrak in žuželke ne motijo več dnevnega dela in nočnega miru. Tam tudi hranijo lišine v arhivih in ni se jim treba bati uničujoče sile nevarnih termitov. Ze v višini štiri sto metrov nad morjem se ljudje ne boje več strupenih mušic; termiti pa se 600 m nad morjem še pogostoma pojavljajo, vendar so v Mehiki, Santa Fé de Bogota in Quito redki. V velikih glavnih mestih tam gori na pobočjih in na hrbtu orjaških Kordiljer so nastale knjižnice in arhivi, ki se zaradi zanimanja tamošnjih omikanih prebivalcev stalno množijo in povečujejo. Tem ugodnim prilikam pa se pridružujejo še mnoge druge, ki so vzrok da alpske dežele glede moralne vrednosti prednjačijo nizkim predelom tropičnega pasu naše zemlje.

Piroga naših polnikov je bila pripravljena v Puerto de arriba nad kataraktom pri Atures nasproti izliva Rio Kataniapo. Ko so Indijanci o tem obvestili Humboldta, se je s svojimi tovariši odpravil tja. Z ozke poti, ki vodi do pristanišča, so zadnjikrat ugledali Pik Uniana. Popotnikom se je pokazal kakor oblak, plavajoč na horizontu nad nižinami. Ob vzhodu tega gorovja prehajajo Guahibos-Indijanci tja do Rio Vihada, Indijanci so s steze pokazali daljno skalovje okoli jame Atarutipe, a ker je manjkalo časa, so sklenili obiskati to pokopališče izumrlega rodu Aturov šele na povratku.

Predno se je družba vkrcala, je Humboldt izplačal osim Indijancev, kateri so prepeljali pirogo preko kataraktov, dnuino; možje so bili z malim plačilom za svoje nevarno in težavno delo, ki so ga tako hitro izvršili, prav zadovoljni. 17. aprila. Ze ob treh zjutraj so odrinili dalje, da bi se pred nočjo dospeli do brzic. Na potu so pristali ob izlivu Rio Tamo in Indijanci so se utaborili na bregu, da bi si skuhali svojo jed ter se nekoliko odpočili. Bilo je skoraj pet popoldne, ko so končno dospeli do katarakta in težka je bila naloga, premagati silni tok velike reke, padajoče preko visokega granitnega praga. Eden izmed Indijancev je splezal do skale, katere deli slap na dva dela. Tam so na skalnem riliču pritrčili vrvi in ko so potegnili pirogo zadosti daleč navzgor, so sredi brzic položili vse instrumente in posušene rastline ter eno malo zalogo hrane, s katero so se oskrbeli v Atures. Zelo so bili presenečeni, ko so našli nad prirodnim jezom, preko katerega grmi veletok, precej suhih tal. Tam so popotniki obstali in opazovali Indijance, ki so vlekli čolna preko slapa.

(Nadaljevanje)

Dva vajenca

za ključavnikarsko obrt sprejme takoj tverda Leopold Grošelj, Ljubljana VII., Aleševčeva c.

Slivovka - Spirit - Brändy

(konjak)

Brinjevec, rum in vse vrste likerjev

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka 9

Telefon štev. 25-80

J. KRAVOS
MARIBOR
Aleksandrova 13

Ogled brezobvezen. Brez konkurence!

ZAHVALA. Ob priliki nenadomestljive izgube našega draga očeta in starega očeta, gospoda

Frana Martelanca

nadučitelja v pokoju

se tem potom najiskreneje zahvalujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so mu v boleznih nudili uteha ter ga spremili k večnemu počitku.

Posebno priznanje in zahvalo izrekamo č. sestram usmiljenkam »Zavetišča sv. Jožefa«, katere so mu v poslednjih dnevih z veliko požrtvovalnostjo stregle in mu lajšale trpljenje.

Ljubljana, 22. marca 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše srčno ljubljene soproge, hčerke in sestre, gospe

Marije Masič

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, gg. zdravnikom ter končno vsem, ki so blago nam pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 21. marca 1932.

Globoko žalujoči soprog FRANC MASIČ,
stari in vse ostalo sorodstvo.

Modo in eleganco prinašajo vsi ti in še mnogo drugih modelov

Najsolidnejše cene in prvovrstna izdelava so njih prednost in Vaša korist

Otvoritev advokatske pisarne!

Dr. Schaubach Franc javlja, da je otvoril advokatsko pisarno v Mariboru, Aleksandrova c. 6, I. nadstropje (palača Zadrugne gospodarske banke).

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službekejo

Beseda samo 50 par

Organist

absolvent orglarske šole, želi spremeniti službo. Zmožen tudi občinskega in posojilniškega tajništva. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3849. (a)

Kuharica

dobra, vajena večje kuhe, srednjih let, želi primerno mesto s 1. aprilom ali pozneje, gre tudi v boljšo restavracijo. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju, pod št. 3879. (a)

Organist

s konservatorijsko naobrazbo, želi spremeniti službo; dober, priznan pevovodja; najraje gre na deželo, prevzame tudi cerkveniško službo, sposoben za tajnika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3848. (a)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Kapelnik

za godbo na pihala, samski, krščanskega mišljenja, zmožen nekoliko pisarniških del, dobi takoj službo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 3767. (b)

Pekovski vajenec

močan, se takoj sprejme! Maribor, Meljska c. 23. (b)

Brivskega pomočnika

mlajšega sprejem takoj. Brivski salon Šmartinska cesta 22, Ljubljana (b)

Prikojevalec

prvovrsten, dobi stalno službo pri Pogačar Josip, čevljar, Kamnik. (b)

Kopalni mojster

izprašan pediker in maser, z večletno prakso, dobi sezonsko službo v velikem kopalnišču. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kopalni mojster«, št. 3817. (b)

Hišnico

sprejem. Naslov pove uprava »Sl.« št. 3857 (b)

Hotelskega slugo

z dobrimi spricavali, kavičje zmožen, večšega nemščine, išče hotel Struškeli. (b)

Vajenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštno krščanske hiše, sprejme takoj trditi Adalb. Globočnik, vdova, trgovina z mešanim blagom v Zalcu pri Celju. (b)

Zasluzek

Inženjer

ki bi naredil načrt za enodružinsko hišico, naj pošlje ponudbo na upravo »Slovenca« pod »Načrt«, št. 3847. (z)

Auto-prevozniki

za prevoz opeke, se iščejo. Ponudbe z navedbo cene za 1000 komadov na kilometer, na Feliks Tavtar, opekarna, p. Vodice nad Ljubljano. (z)

Denar

Kapital

od 100.000.— Din naprej, potrebujemo za naše stranke v gotovini ali hranilne knjižice prvorazrednih jugoslovanskih denarnih zavodov, za prvorazredna poslojpa v mestu Zagrebu, vključno na prvo mesto, plačamo dobre obresti. — Rentni davek in druge stroške plača dotični, kateri posojilo vzame. Tajnost zadržana. Pismene ali ustne ponudbe poslati na zavod za plasiranje kapitala »Immobilien«, Zagreb, Ilica 13. — Telefon 44-09. (d)

Na stotine je kupcev...

V dolenskem vladu sta se sešla posestnik Globočnik z Dolenskega in posestnik Grahor iz ljubljanske okolice.

Beseda je dala besedo, pa je pričel pripovedovati Globočnik, kako slabo je opravil v Ljubljani.

»Bil sem pri več trgovcih in sem jim ponudil orehe franko po 4.50 Din za kg. Mislim sem, da jih bom zlahka prodal, pa sem se pošteno ušel. Hoteli so jih imeti po 4 Din in nekateri celo po 3.50 Din. Na ta način ne bi zaslužil niti za obiranje!«

»Naredite tako, kot sem jaz naredil. Tudi jaz sem bil v zadregi, kaj naj storim z orehi, ki naj bi jih prodal pod ceno. Pa sem dal mali oglas v »Slovenca« in čez par dni sem že imel kupce, ki sem jim prodal vse orehe po 4.50 Din kg. Sedaj prodajam z malimi oglasi v »Slovenca« jabolka, zelje, suhe hruške in med in se moram samo pohvaliti. Na stotine je kupcev, ki z veseljem kupujejo od kmeta...«

Ta oglas v rubriki »Prodamo« stane 11.— Din. Vsaka beseda 50 par.

Izvrstne orehe

prodajam v vsaki množini po povzetu v franko o taja po 4.50 Din za kg. Ponudbe po šifro »Franko postajati na upravo »Slovenca«.

..Veliki z malimi oglasi!«

Posojila

dobite na vknjižbo. Obširne ponudbe na upravo »Slovenca«, Maribor, pod št. 3861. Znamke za odgovor.

Starejša gospa

(osamljena) ali gospos s premoženjem naide dom in ljubeznivo ravnanje in za obresti vso oskrbo — ako pomaga iz nesreče in da posojilo na posestvo. Ponudbe pod zn. »Večna hvaležnost« na oglasni oddelk Hinko Sax, Maribor. (d)

Pouk

Beseda samo 50 par

Čemernikova Soferska šola Ljubljana Dunaška c. 36. Prva oblast koncesionarna. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Enosobno stanovanje z vsemi pritliklinami, v bližini remize, pripravno za tramvajskega uslužbenca, se takoj odda. Cena 250 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3789. (c)

Stanovanje

trisočno, popolnoma novo, z elektriko, vodovodom ter vsemi pritliklinami, oddam v najem. Poizve se na Selu pri Oražmu, p. Moste. (c)

Odda se

s 1. aprilom lepa, opremljena soba z direktnim vhodom iz stopnišča, za primerno ceno na Kralja Petra trgu 3. (s)

Objave

Beseda samo 50 par

Klobuke

kakor vsako sezijo, izbere lahko po svojem okusu vsaka dama v modnem salonu Stuchly - Maške, Ljubljana, Zidovska ul. 3. (o)

Razno

Velika razstava slik slovenskih umetnikov. — Otvorjena od 19. do 26. marca. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25. Nasproti magistratu. (r)

Grintovec

- obiteljski pensionat - Predvor nad Kranjem. - Najboljša oskrba, v predsezoni znižane cene. (r)

Obrt

Beseda samo 50 par

Sadno drevje

naročite takoj, da pravočasno dobite. Pomlad bo kratka. Povpraševanje velik. — Drevesnica Josip Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64. (t)

Damske plašče

za pomlad nudi že od 195, otroške od 120 Din naprej F. I. Goričar — Sv. Petra cesta 29. Poseben oddelek za damsko konfekcijo. (t)

Prva maribor. pletarna

košar in pohištva. Velika zaloga pletenih košar, stolov, stopal za cvetje, otroških posteljic, kovčkov in kompletnih garnitur — poceni. — Ogled zaloge brezobvezno. Karl Prah, Dvořakova ulica 4. (t)

Lesne industrije,

žage in drugi interesi! Kdor si hoče nabaviti, povečati ali preurediti električno napravo, mu vzamem za celotno protivrednost žagan les v račun. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 3431. (t)

Za velikonočne praznike

Otroške nogavice, par ..	3-50 Din
Moške nogavice, par ..	3-50 Din
Zenske nogavice, par ..	6-50 Din
Zenske flori nogavice, par ..	10—Din
Moške srajce, komad ..	25—Din
Moške spodnje hlače, komad	16—Din
Ovratniki, trdi, komad ..	8—Din
Ovratniki, mehki, komad	5—Din
Samoveznice, svila, komad	7—Din

Razen tega vsi drugi predmeti po znano najnižji — brezkonkurenčni ceni pri Ekspurtu hiši »LUNA« lastnik: A. Pristernik, Maribor, Aleksandrova c. 19.

Jogurt

bolgarsko kislo mleko — vedno sveže, kakor tudi vse mlečne izdelke prodaja Mlekarna. Dunaška cesta 17 (poleg kavarne »Evrope«). — Po želji dostavlja tudi na dom (t)

Konfekcija — moda!

Najcenejši nakup. Anton Presker — Ljubljana — Sv. Petra cesta 14.

Milnariji

Re. prona. nide in tečmen kupite naenkrat pri A. VOLK, LJUBLJANA Rentirna cesta 24. Veletrovinna žita in moka

Gospodje, dame!

Vaša stara oblačilna garderoba bo strokovnjak popravljena, zlikana, da bo kot nova, ako jo pošljete v Vallet Expres, Ljubljana, Šmartinska cesta 24. Likanje Din 16.—, kemično čiščenje 55.— Din. Izgotovitev se do praznikov. Po obleko se pošlje in dostavi. (t)

Sofra

Najnovejši patent z ležečimi kartotekami na kroglični ložnji. Zahtevajte prospekt! Sofra, Maribor. Telef. 2510

Kupimo Beseda samo 50 par Prazne steklenice od grenke vode in prazne balone od 50 l. kupim. Vitek, Ljubljana, Veliki stradon 9, Trnovo. (k)

Ptičarja

zdravega, do 1 leto starega, kratkodlakega ali poentera, z rodovnikom, kupim. Ponudbe na naslov: Milko Šinigoj, Kumanovo, Niška ul. 41. (k)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Prazne steklenice od grenke vode in prazne balone od 50 l. kupim. Vitek, Ljubljana, Veliki stradon 9, Trnovo. (k)

Ptičarja

zdravega, do 1 leto starega, kratkodlakega ali poentera, z rodovnikom, kupim. Ponudbe na naslov: Milko Šinigoj, Kumanovo, Niška ul. 41. (k)

Ajdov med

fižol: sipro in prepelčar, jabolka, čebulo in krompir, samo gorenjski, fco. nakladalna postaja kupi Nabavljalna zadruga usl. drž. železnice, Ljubljana 7. V ponudbi naj se navede količina blaga. (k)

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6 II nadstr.

Vsakovrstno

zlatu kupim po najvišjih cenah CERNE suvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Polenovko namočeno, dobite pri I. Buzzolini v Lingarjevi ulici. (l)

Kožuhovino divjačine

zlasti podnožnike, prodaja za polovično ceno strojar Butolen, Maribor, Loška 18. Prevzema kože v strojenje. (l)

Šest šivalnih strojev

kompletnih, Pfaff 101, na električni pogon, 1 entel stroj, prodaja Tušek Ciril, Kranj. (l)

125 Din

1 m³ žaganih bukovih drv prima kakovosti — audi Velepčič, Sv. Jerneja cesta 25. — Telefon 2708.

Apno

nudimo poceni. Apnenice, Polzela 111. (l)

Ročne torbice

aktivne, denarnice, garmase, kovčke, nahrbtnike, pasje ovratnike, nagobčnike priporočila po najnižji ceni — Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

Gojzerce na obroke

TEMPO, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Belo blago

vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Prvovrstna vina

dobite v vinotoku Cankarjevo nabrežje, poleg Franciškanskega mostu. — Dalmatinsko belo 10 Din, dalmatinsko črno 10 Din, ružica 10 Din. viško črno 12 Din, mosler 12 Din, burgundec 16 Din — čez ulico 1 Din ceneje. (l)

Stroje za mlekarno

prav malo rabljene prodaja Franc Mlakar, posestnik, Veliko Trebeljevo, p. Litija. (l)

Šivalni stroj

popolnoma nov, se prodaja za 1300 Din. Miklošičeva cesta št. 7-III., vhod poleg slaščičarne. (l)

3 kolesa

popolnoma nova, nemške znamke, se prodajo za vsako ceno. Miklošičeva cesta 7-III., vhod poleg slaščičarne. (l)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Elegantno konfekcijo

Novo modele damskih plaščev, krasne pomladanske obleke in raznovrsne dnevne novosti

Grand magazin konfektion

Trgovski dom Maribor Aleksandrova cesta 25

Sprejmejo se strokovne prodajalke z večletno prakso za konfekcijo

Od danes naprej

RIBE

živi karpi, fogaši, somi, linji, polenovka, morski lososi, morske jegulje, ribji fileti

takoj pripravljen, pri L. Uhlerju, delikatesna trgovina Maribor, Glavni trg.

Istotam se sprejemajo tudi prednaročila.

Zastopnike

za vse kraje v Sloveniji iščem za kolonijalno stroko s primerno kavcijo. FRANC THEER, CELJE, Zavodna 13.

Dospeli najnovejši dunajski in pariški modeli damskih plaščev in oblek. — Velika izbira angleškega moškega sukna

Noblesse Palača „Viktoria“

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

inštalacije električne razsvetljave, zvoncev in telefonov

v nebotičniku v Ljubljani.

Proračuni ter splošni gradbeni pogoji se dobe pri podpisnem uradu od 23. marca dalje med uradnimi urami za Din 50— v vložišču.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti do 5. aprila 1932 do pol 12 ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, stari oče in stric, gospod

Blaž Urbas

veleposestnik in bivši dolgoletni župan na Slemenu

danes 21. marca po mukepolni bolezni, v 74. letu starosti, previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb rajnega bo v sredo 23. marca ob 10 dopoldne od cerkve v Limbušu na tamkajšnje pokopališče.

Limbuš, dne 21. marca 1932.

MAGDALENA URBAS, soproga; IVAN, MARIJA, KAREL, JOZEFA in VIKTOR, otroci; JAKOB MARIN, zet; ANA URBAS in EMA URBAS, snahi in ostali vnuki in vnukinje.